

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ-ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΑΛΙΕΙΑΣ-ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΤΟ ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ: ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΚΑΝΛΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	2
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	7
ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΛΙΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	15
I. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	15
II. ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	20
III. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	23
IV. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΝΕΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	28
I. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	28
II. ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	31
III. ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΔΕΙΑ	33
IV. ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΜΙΣΘΩΣΗ ΕΚΤΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	35
V. ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΛΩΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	37
VI. ΑΔΕΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΟΝΑΔΑΣ	38
VII. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΜΕ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΣΗ-ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	44
I. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	44
II. ΕΠΙΛΟΓΟΣ-ΣΥΝΟΨΗ ΝΟΜΟΥ	47
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	49
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	50
ΜΕΛΕΤΕΣ	50
ΕΚΘΕΣΕΙΣ	50
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΠΙΝΑΚΕΣ	51
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	51

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας αναγνωρίζεται διεθνώς ως μία από τις σημαντικότερες οικονομικές δραστηριότητες. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί τον βασικό πυλώνα της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Υπό το πρίσμα των διεθνών εξελίξεων στον κλάδο, επιχειρείται με την παρούσα εργασία η ανάλυση του νέου θεσμικού πλαισίου στην Ελλάδα για την ενίσχυση-ανάπτυξη του τομέα των Υδατοκαλλιεργειών.

Ο λόγος που επιλέχθηκε το θέμα αυτό είναι γιατί με το νέο θεσμικό πλαίσιο δημιουργούνται μεγάλες προοπτικές για την ανάπτυξη της Υδατοκαλλιέργειας στην Ελλάδα, θα αποτελέσει βασικό μοχλό ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα και της ελληνικής οικονομίας γενικότερα και εκτιμάται ότι θα συμβάλει καθοριστικά τόσο στην καταπολέμηση της ανεργίας, όσο και στο ξεπέρασμα της οικονομικής κρίσης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία εξετάζει το νέο θεσμικό πλαίσιο ανάπτυξης των υδατοκαλλιεργειών στην Ελλάδα με την εφαρμογή σε ισχύ του Νόμου 4282/2014 «*Ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών και άλλες διατάξεις*». Ο υπό εξέταση κλάδος παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε ό,τι αφορά τα πρόσφατα επίπεδα ανάπτυξης λόγω των σημαντικών μεγεθών παραγωγικότητας που εμφανίζει. Η εξέταση του νέου θεσμικού πλαισίου επιτρέπει αφενός την σύγκριση μεταξύ της σημερινής με την παρελθούσα πρακτική και αφετέρου τον εντοπισμό πιθανών βέλτιστων πρακτικών που αναμένεται να καλύψουν τα λειτουργικά κενά που βαραίνουν τον κλάδο και εμποδίζουν την περαιτέρω ανάπτυξή του.

Αρχικά, αναλύεται η σπουδαιότητα του κλάδου ως ευρύτερο κομμάτι της παγκόσμιας αλιείας και ο ρόλος του σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο. Στη συνέχεια γίνεται μία επισκόπηση της ελληνικής αγοράς καθώς και συνοπτική παρουσίαση της υπό υλοποίηση νέας νομοθεσίας. Αξιολογούνται επίσης, τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα που αναμένεται να προκύψουν μέσω των νέων ρυθμίσεων.

Τέλος, από την ανάλυση, εξάγονται ωφέλιμα συμπεράσματα για την κατάσταση του ελληνικού θεσμικού συστήματος σε ό,τι αφορά στον τομέα των ιχθυοκαλλιεργειών και διατυπώνονται προτάσεις βελτίωσης έτσι ώστε η Ελλάδα να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την δυναμική του νέου νόμου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Υδατοκαλλιέργεια

Η υδατοκαλλιέργεια έχει μακρά ιστορία στον ευρωπαϊκό χώρο, ιδίως δε οι πλέον παραδοσιακές μορφές της (εκτατική υδατοκαλλιέργεια και καλλιέργεια εσωτερικών υδάτων). Τις τελευταίες δεκαετίες ωστόσο έχει διαμορφωθεί, τόσο στον ευρωπαϊκό βορρά, όσο και στον νότο (Μεσόγειος), σαφέστατη στροφή προς την θαλάσσια υδατοκαλλιέργεια η οποία αναπτύχθηκε και συνεχίζει να αναπτύσσεται ραγδαία.

Ειδικότερα στη Μεσόγειο με τη χαμηλή φυσική παραγωγικότητα, η υπεραλίευση και η σχετική εξάντληση σημαντικών αλιευτικών πεδίων, σε συνδυασμό με την αύξηση της αγοραστικής δύναμης των Ευρωπαίων καταναλωτών αλλά και την αυξανόμενη τάση για υγιεινή διατροφή, οδήγησαν στην μεγάλη ανάπτυξη των θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών.

Η τάση για υγιεινή διατροφή λειτουργεί, σε παγκόσμιο επίπεδο, επωφελώς για την ζήτηση προϊόντων υδατοκαλλιεργειών. Όμως, τα προϊόντα αυτά θα πρέπει να κερδίσουν περισσότερο την εμπιστοσύνη των καταναλωτών ως εφάμιλλα της συλλεκτικής αλιείας με συστηματικό και αυστηρό έλεγχο ποιότητας με χρήση εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών συστημάτων ελέγχου και πιστοποίησης. Έτσι μόνο θα υπερνικηθεί η όποια δυσπιστία του καταναλωτικού κοινού σχετικά με τα προϊόντα υδατοκαλλιεργειών.

Ηγετικό ρόλο στην ταχεία αυτή ανάπτυξη της Μεσογειακής θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας τις δύο τελευταίες δεκαετίες έπαιξε η Ελλάδα. Η μεγάλη ζήτηση Μεσογειακών ειδών υψηλής διατροφικής αξίας (λαβράκι, τσιπούρα, φαγκρί, μυτάκι, ερυθρός τόνος, μύδια, στρείδια, κλπ.), το υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας, οι άριστες κλιματολογικές και γεωμορφολογικές συνθήκες για εκτροφή και οι πολύ καλές προοπτικές των Ευρωπαϊκών και παγκόσμιων αγορών κατέστησαν την Ελλάδα οδηγό των εξελίξεων και της ραγδαίας ανάπτυξης της Μεσογειακής υδατοκαλλιέργειας.

Οπότε, οι ελληνικές επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας θα πρέπει να επενδύσουν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας μέσω της μεταποίησης. Είναι γεγονός ότι το 80% της παραγωγής εξάγεται άνευ ουδεμίας επεξεργασίας (McKinsey 2012). Επίσης, βασική επενδυτική προτεραιότητα θα πρέπει να είναι η δημιουργία ενός ελληνικού brand name το οποίο θα στηριχτεί πάνω σε συγκεκριμένη διαδικασία ποιοτικού ελέγχου και πιστοποίησης η οποία αυτή την στιγμή δεν υπάρχει.

Οι ελληνικές εξαγωγές προϊόντων υδατοκαλλιέργειας θα πρέπει να αλλάξουν την μέχρι τώρα λογική της στηριζόμενης στον ανταγωνισμό τιμών ανάπτυξης και να επενδύσουν στην έρευνα αγοράς στις χώρες που ήδη εξάγουν αλλά και σε διερεύνηση νέων αγορών. Είναι σημαντικό στις ήδη υπάρχουσες αγορές να υπάρξει διαφοροποίηση του προσφερόμενου προϊόντος.

Έτσι, η χώρα μας είναι σήμερα ο μεγαλύτερος παραγωγός και εξαγωγέας Μεσογειακών ειδών ψαριών στον κόσμο. Στα νερά μας καλλιεργούνται σε ευρεία κλίμακα το λαβράκι και η τσιπούρα, ενώ σε μικρότερη παράγονται επίσης το μυτάκι, το φαγκρί, ο σαργός, η συναγρίδα, το λυθρίνι και ο ερυθρός τόνος.

Η καλλιέργεια των οστρακοειδών περιορίζεται στα μύδια και τα στρείδια, ενώ έντονο είναι το ενδιαφέρον και οι προσπάθειες των Ελλήνων παραγωγών και για άλλα είδη (χτένια, κυδώνια κλπ.).

Κύριο χαρακτηριστικό του κλάδου αποτελεί ο έντονος εξαγωγικός του προσανατολισμός, καθώς σχεδόν το 80% της συνολικής παραγωγής προωθείται σε αγορές του εξωτερικού συμβάλλοντας σημαντικά στο ισοζύγιο ιχθυηρών και στο ακαθάριστο εθνικό προϊόν. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι τα προϊόντα της Ελληνικής θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας ως σύνολο, αποτελούν τα τελευταία χρόνια το δεύτερο σε αξία εξαγωγίμο αγροτικό προϊόν της χώρας μας.

Έτσι λοιπόν, με την δημιουργία του νέου θεσμικού πλαισίου και με την σωστή εφαρμογή του, δίνεται επιτέλους μια σημαντική ευκαιρία στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας να έχει τις σωστές πλέον βάσεις για μια πιο δυναμική παρουσία στον χώρο της υδατοκαλλιέργειας, με βασικότερο στόχο την βιωσιμότερη ανάπτυξη του κλάδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΛΙΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Ο κλάδος της Αλιείας αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς τομείς στην παγκόσμια αγορά καταναλωτικών προϊόντων. Οι πιο πρόσφατες μελέτες σχετικά με την εξέλιξη της παγκόσμιας κατανάλωσης αλιευτικών προϊόντων δείχνουν πως υπάρχει αυξανόμενη ζήτηση για τα αλιευτικά προϊόντα παγκοσμίως γεγονός που δεν οφείλεται μόνο στην αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού αλλά και στην αύξηση της κατά κεφαλήν κατανάλωσης θαλασσιών, η οποία αναμένεται να αυξηθεί μέχρι το 2030 κατά 50%.¹ Η ικανοποίηση της αυξανόμενης ζήτησης, ανταποκρινόμενη στα καταναλωτικά πρότυπα διατροφής, δεν είναι εφικτή μόνο μέσω της συλλεκτικής αλιείας, καθώς η τελευταία αποτελεί έναν τομέα που επίσης αντιμετωπίζει συνεχώς όλο και περισσότερους περιορισμούς (μείωση φυσικών αποθεμάτων αλιευτικών προϊόντων, περιβαλλοντικοί περιορισμοί για την προστασία των θαλασσιών ειδών κλπ.). Συνεπώς, το κενό στη ζήτηση που δημιουργείται φαίνεται να μπορεί να καλυφθεί μέσω της υδατοκαλλιέργειας, ως μία βιώσιμη επιλογή.

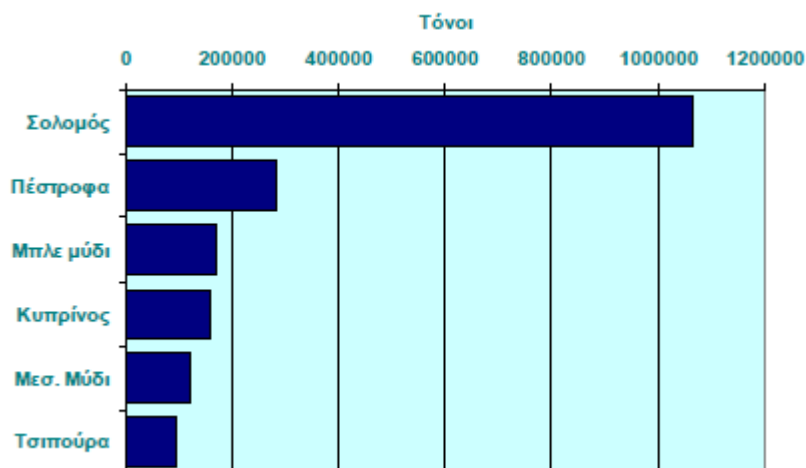
Η σύγχρονη υδατοκαλλιέργεια αποτελεί σημαντική καινοτομία στην ιχθυοπαραγωγή και την παραγωγή θαλάσσιων προϊόντων διατροφής. Επίσης, αποτελεί τον ταχύτερα αναπτυσσόμενο κλάδο παραγωγής τροφίμων σε παγκόσμιο επίπεδο, με μέσο ρυθμό ανάπτυξης 6-8% ετησίως, όχι μόνο της παγκόσμιας οικονομίας αλλά και της ευρωπαϊκής, συμπεριλαμβανομένης και της ελληνικής αγοράς. Ειδικά για την χώρα μας, ο κλάδος έχει ιδιαίτερη σημασία αφού κατέχει πανευρωπαϊκά την πρώτη θέση σε παραγωγή ευρύαλων μεσογειακών ειδών όπως η τσιπούρα και το λαβράκι αντιπροσωπεύοντας σε όγκο παραγωγής το 63% των 27 χωρών της ΕΕ.

Η Ευρώπη αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη ιχθυοπαραγωγό ζώνη του κόσμου, κατέχοντας περίπου το 16% της παγκόσμιας παραγωγής ψαριών προερχόμενων από ιχθυοκαλλιέργειες. Οι χώρες που ανέπτυξαν πρώτες την παραγωγή ψαριών στο θαλάσσιο περιβάλλον ήταν οι Σκανδιναβικές και η Μεγάλη Βρετανία αρχικά με το σολομό και την πέστροφα, και αργότερα με την τσιπούρα και το λαβράκι. Ο Πίνακας 1 συνοψίζει τα κυριότερα είδη και τις

¹ Σύμφωνα με το F.A.O. (2011), η παγκόσμια παραγωγή υδατοκαλλιέργειας θα πρέπει να διπλασιαστεί μέχρι το 2030 για να συμβαδίσει με την ζήτηση. Αυτό αντιπροσωπεύει, σε απόλυτους όρους, μια αύξηση σχεδόν 40 εκατομ. τόνων παγκοσμίως.

αντίστοιχες ποσότητες παραγωγής στην Ευρωπαϊκή υδατοκαλλιέργεια, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του FAO:

Πίνακας 1: Είδη και ποσότητες παραγωγής στην Ευρωπαϊκή Υδατοκαλλιέργεια

Πηγή: FAO, 2011.

Σε γενικές γραμμές, η ευρωπαϊκή υδατοκαλλιέργεια επικεντρώνεται κυρίως στην παραγωγή ειδών μέσης προς υψηλής αξίας και παρουσιάζει μεγάλη ποικιλομορφία τόσο όσον αφορά τη βιολογία των ειδών που καλλιεργούνται και τις τεχνολογίες που εφαρμόζονται, όσο και το μέγεθος και την ένταση των εργασιών. Ο αριθμός των καλλιεργούμενων ειδών δείχνει μάλλον περιορισμένος στην Ευρώπη, γεγονός που επιβεβαιώνεται και στην Έκθεση της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας (FEAP Production Report by Species, 2004-2013).

Πίνακας 2: Παραγωγή Ατλαντικού σολομού (τόνοι) 2004-2013

Atlantic salmon production (tons) 2004-2013

PRODUCTION (tons) SPECIES	COUNTRY	YEAR									
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Atlantic salmon	FAROE ISLANDS	33.600	18.700	13.100	22.300	38.800	31.500	43.400	60.400	76.800	76.480
	FRANCE	700	1.200	1.600	1.800	0	0	802	700	300	300
	ICELAND	6.020	6.094	6.895	1.158	283	839	1.011	1.110	3.104	4.010
	IRELAND	14.001	11.500	9.972	11.000	10.000	12.500	12.500	12.000	12.000	11.000
	NORWAY	512.000	388.444	617.000	731.000	799.000	870.000	941.001	1.023.000	1.240.000	1.195.000
	UTD. KINGDOM	150.000	123.000	118.525	129.930	129.545	142.283	147.412	150.000	162.223	154.078
Atlantic salmon Total		716.321	748.938	767.092	917.188	977.628	1.077.122	1.148.126	1.247.210	1.494.427	1.440.868

Πίνακας 3: Παραγωγή Πέστροφας (τόνοι), 2004-2013

Portion Rainbow Trout production (tons) 2004-2013

SPECIES	COUNTRY	YEAR										
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Portion Rainbow Trout	AUSTRIA	1.637	1.728	1.671	1.671	1.200	1.250	1.200	1.270	1.337	1.337	
	CROATIA	800	800	800	800	800	2.000	2.095	2.356	1.332	350	
	CZECH REPUBLIC	564	597	600	623	614	526	476	580	388	439	
	DENMARK	29.000	29.247	27.028	28.527	28.050	26.374	26.538	26.590	21.415	21.415	
	FRANCE	27.500	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	22.000	23.500	23.500	20.870	
	GERMANY	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	22.300	10.062	11.713	9.000	
	GREECE	2.060	4.892	3.187	2.820	3.420	2.988	2.712	2.389	2.389	2.389	
	IRELAND	1.000	1.100	1.100	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	
	ITALY	39.000	39.000	39.000	39.000	38.900	40.500	39.000	39.000	36.300	36.000	
	POLAND	13.500	14.000	17.000	17.000	15.000	14.000	11.000	13.000	14.500	15.500	
	PORTUGAL	916	843	943	937	941	936	951	900	900	1.000	
	SPAIN	31.500	25.000	24.000	20.000	20.000	20.000	18.000	18.000	14.400	15.000	
	TURKEY	43.432	48.033	56.026	58.433	65.928	73.657	78.165	100.239	111.333	111.333	
	UTD. KINGDOM	12.200	12.500	11.000	9.955	10.000	10.000	8.950	8.900	10.996	10.000	
Portion Rainbow Trout Total		226.109	225.742	230.355	228.766	233.853	242.831	234.387	247.788	251.405	245.635	

NOTE: These data comprise the sum of pink and white portion rainbow trout
Countries with <100T are not included (Cyprus, Hungary, Netherlands)

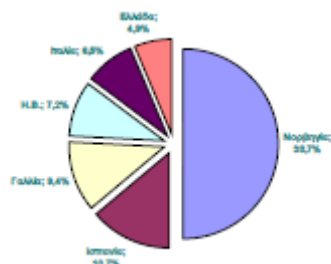
Πίνακας 4: Παραγωγή Οξύρυγχου & Χελιού (τόνοι), 2004-2013

Sturgeon & Eel production (tons) 2004-2013

SPECIES	COUNTRY	YEAR										
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Sturgeons nei	FRANCE	200	250	250	250	250	250	380	280	250	280	
	GERMANY	37	22	228	228	214	106	120	120	240	150	
	ITALY	400	1.200	1.200	1.200	1.350	1.350	1.900	1.900	1.700	1.900	
	POLAND	300	250	300	250	270	148	200	240	241	95	
	SPAIN	82	102	104	183	370	166	35	40	66	66	
Sturgeons nei Total		1.019	1.624	2.082	2.111	2.454	2.020	2.635	2.530	2.497	2.491	
European eel	DENMARK	1.822	1.670	1.729	1.636	1.729	1.699	1.532	1.154	1.061	1.061	
	GREECE	500	500	383	434	489	428	372	304	304	304	
	ITALY	1.500	1.359	1.600	1.000	1.350	1.070	960	1.100	1.100	1.000	
	NETHERLANDS	4.500	4.500	4.200	4.000	3.700	3.200	3.000	2.800	2.300	2.000	
	SPAIN	390	405	328	360	470	510	446	402	350	315	
	European eel Total		8.712	8.634	8.242	7.450	7.938	6.907	6.310	5.760	5.115	4.680

Όσον αφορά τον όγκο της παραγωγής υδατοκαλλιέργειας στις επιμέρους χώρες, οι πιο σημαντικοί παραγωγοί είναι η Νορβηγία (39%), η Ισπανία (11%) και η Γαλλία (9%), ενώ η Ελλάδα ελέγχει το 5% της συνολικής ευρωπαϊκής παραγωγής.

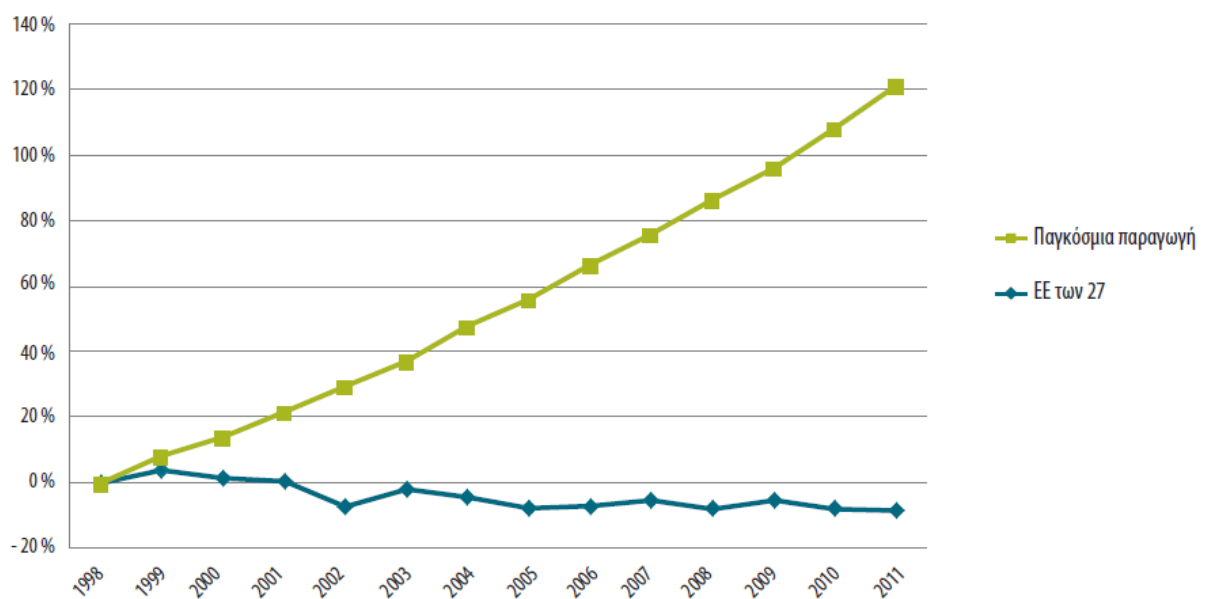
Ο τομέας της υδατοκαλλιέργειας στην χώρα μας βρίσκεται σε μια, θα μπορούσαμε να την χαρακτηρίσουμε, «παράδοξη» κατάσταση. Ενώ είμαστε πρωτοπόροι στην παραγωγή μεσογειακών ειδών και γνώστες της τεχνολογίας των υδατοκαλλιεργειών με μεγάλες δυνατότητες να προχωρήσουμε στην ακόμη περισσότερο βιώσιμη ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών, από την άλλη είμαστε, όπως και συνολικά η Ευρωπαϊκή Ένωση, εισαγωγείς μεγάλων ποσοτήτων αλιευτικών προϊόντων.

Τα τελευταία χρόνια, το μερίδιο της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας στην παγκόσμια παραγωγή υδατοκαλλιέργειας παρουσιάζει μία σταδιακή μείωση ως αποτέλεσμα της μεγαλύτερης επέκτασης του κλάδου και σε άλλες ηπείρους, κυρίως στην Ασία.

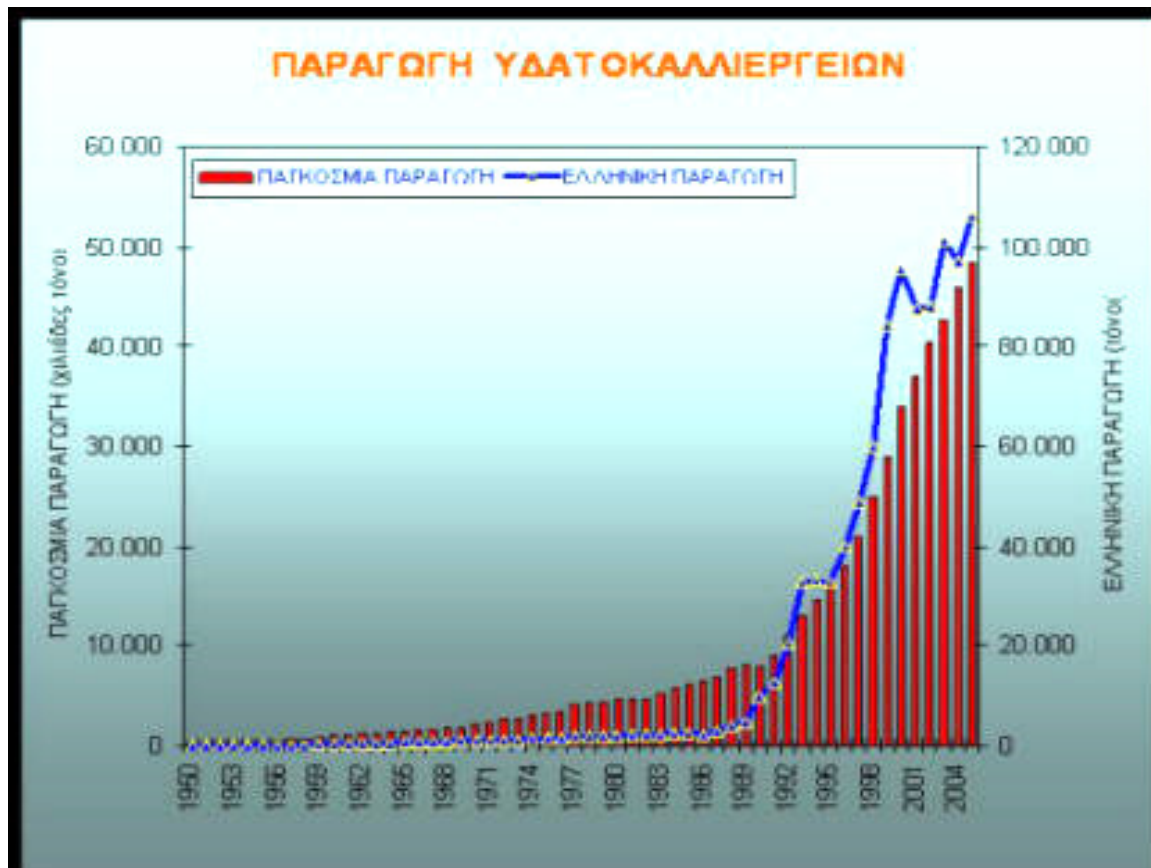
Πίνακας 5: Παγκόσμια τάση στην παραγωγή της Υδατοκαλλιέργειας

Παγκόσμια τάση στην παραγωγή της υδατοκαλλιέργειας

Παραγωγή της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ έναντι της παγκόσμιας παραγωγής (1998 = 100 %)

Πηγή: Eurostat (ΕΕ των 27)· FAO (παγκοσμίως).

Πηγή: ΕΜΠ

Πίνακας 6: Παραγωγή Υδατοκαλλιέργειών

Αξίζει να αναφέρουμε ότι η τεχνογνωσία στον κλάδο μεταφέρεται συχνά σε άλλες χώρες, γεγονός που βοηθά και συμβάλει στην ραγδαία αύξηση της παραγωγής τους. Συγκεκριμένα το 2009, η Ευρωπαϊκή παραγωγή υδατοκαλλιέργειας αντιπροσώπευε το 3.4% της συνολικής παγκόσμιας. Παρόλα αυτά όμως, η παραγωγή της Ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας παρουσιάζει μία σταθερά αυξητική πορεία. Τα τελευταία χρόνια ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης της ευρωπαϊκής ιχθυοκαλλιέργειας ξεπερνά το 9%. Το σίγουρο είναι ότι παρά τον ρυθμό ανάπτυξης η παραγωγή δεν επαρκεί για να καλύψει την ζήτηση.

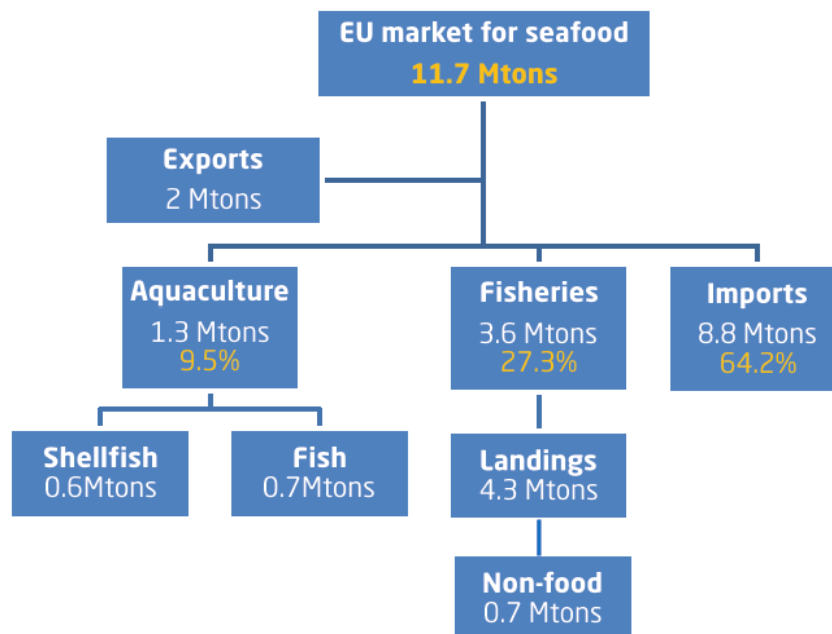
Με δεδομένη τη συνεχή μείωση των ιχθυοαποθεμάτων τόσο σε Κοινοτικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, η Ε.Ε., ως μια από τις μεγαλύτερες αγορές θαλάσσιων προϊόντων διατροφής στον κόσμο, παραμένει μία έντονα ελλειμματική αγορά που για την κάλυψη των αναγκών της βασίζεται στα εξής:

- α) σε εισαγωγές προϊόντων από τρίτες χώρες και
- β) σε αύξηση της υδατοκαλλιεργητικής παραγωγής.

Η αύξηση της παραγωγής προϊόντων υδατοκαλλιέργειας των χωρών της ΕΕ και κατά συνέπεια και της Ελλάδος, ουσιαστικά αποτελεί μονόδρομο στο άμεσο μέλλον, για την Κοινή Αλιευτική Πολιτική αλλά και βασικό πυλώνα στήριξης μίας σειράς άλλων Κοινοτικών πολιτικών που αφορούν στο περιβάλλον, την περιφερειακή ανάπτυξη, τη καινοτομία κλπ. Δυστυχώς, τα στοιχεία δείχνουν ότι στην Ευρώπη η αλιεία είναι μόνο 4,9 εκατ. τόνοι, εκ των οποίων 2 εκατ. τόνοι εξάγονται. Προς το παρόν μέσω των ιχθυοκαλλιεργειών παράγονται μόνο 1,3 εκατ. τόνοι και συνεπώς η Ευρώπη είναι υποχρεωμένη να εισάγει 8,8 εκατ. τόνους για να καλύψει τις ανάγκες της. Ενδεικτικά, τα στοιχεία συνοψίζονται στον Πίνακα 5 που ακολουθεί:

Πίνακας 7: Δομή και Όγκος Υδατοκαλλιεργειών

Structure & Volume

Πηγή: FEAP, Annual Report 2014

Ένας από τους στόχους της ΚΑΠ κατά την περίοδο έως το 2013 ήταν η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας και ακριβώς για αυτό το λόγο μέχρι τον Μάιο του 2013 το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας παρείχε χρηματοδότηση άνω των 400 εκατομμυρίων ευρώ για μέτρα που στόχευαν σε παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια, καθώς και για περιβαλλοντικά και υγειονομικά μέτρα. Στην έκθεση που δημοσίευσε στις 16 Σεπτεμβρίου, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) αποκαλύπτει ότι τα μέτρα στήριξης της υδατοκαλλιέργειας για την περίοδο έως το 2013 δεν σχεδιάστηκαν ούτε εφαρμόστηκαν

ορθά, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών, καθώς και ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑΛ), ως το χρηματοδοτικό μέσο της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΠ), δεν εξασφάλισε τη βέλτιστη χρήση των πόρων ούτε στήριξε αποτελεσματικά τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας.

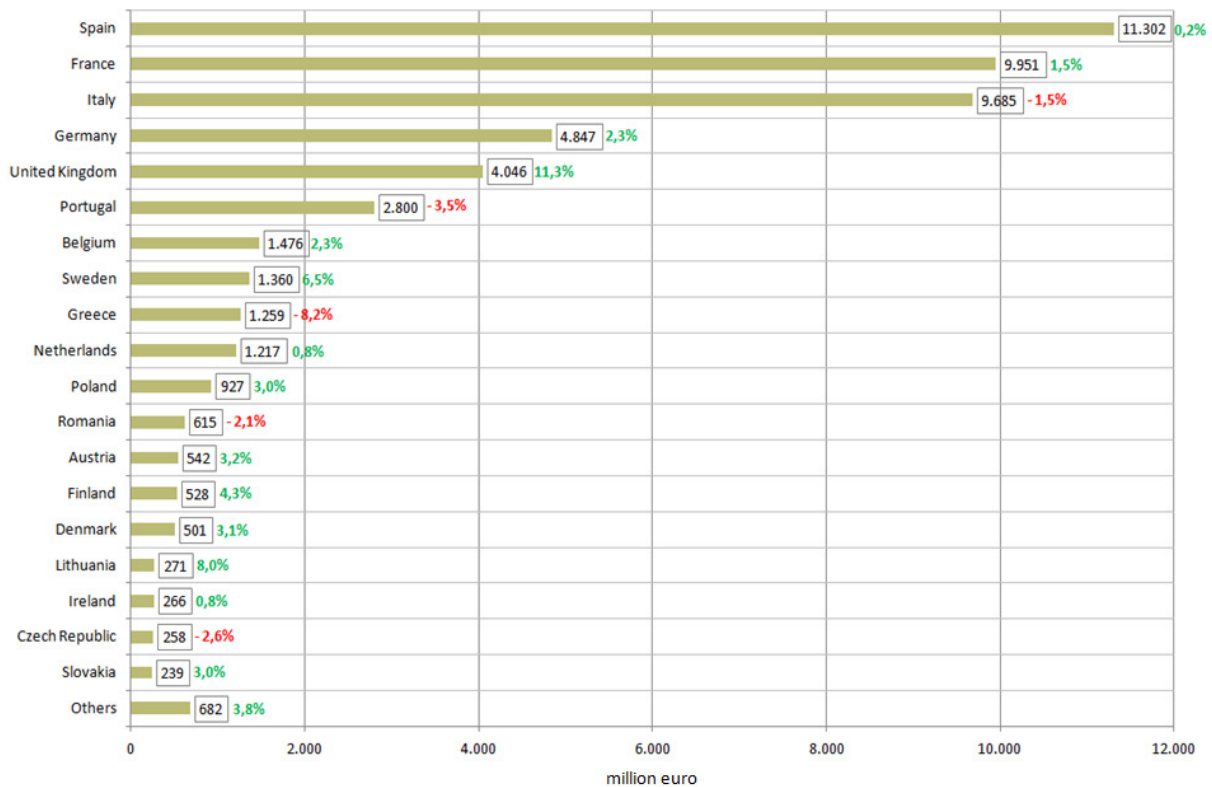
Επί του θέματος, ο κύριος Kevin Cardiff, Μέλος του ΕΕΣ και αρμόδιος για την έκθεση, διατύπωσε τα εξής σχόλια:

«Διαπιστώσαμε ότι οι κύριοι στόχοι για την οικονομική μεγέθυνση του τομέα της υδατοκαλλιέργειας δεν επιτεύχθηκαν, καθώς και ότι ο τομέας παρέμεινε στάσιμος επί σειρά ετών. Μολονότι η χρηματοπιστωτική κρίση συνέβαλε αναμφίβολα στην εν λόγω στασιμότητα, το συνολικό πλαίσιο για τη στήριξη του τομέα αυτού δεν ήταν καλά σχεδιασμένο, ενώ τα μέτρα που όντως ελήφθησαν υπήρξαν ελλιπή. Τα έργα που ελέγξαμε στα κράτη μέλη συχνά είχαν επιλεγεί πλημμελώς ενώ, πλην ορισμένων εξαιρέσεων, δεν απέφεραν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα ή δεν χαρακτηρίζονταν από τη βέλτιστη χρήση των πόρων και ελάχιστα συνέβαλαν στην οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση. Ελπίζουμε ότι οι παρατηρήσεις και οι συστάσεις μας θα χρησιμοποιηθούν ως διδάγματα για την εφαρμογή των νέων μέτρων του ΕΤΘΑ στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας, αρχίζοντας από φέτος. Στο πλαίσιο αυτό, σημειώνουμε ότι η Επιτροπή έχει ήδη δηλώσει ότι θα προβεί σε ενέργειες σχετικά με διάφορες συστάσεις.»

Τα παραπάνω δεδομένα μας οδηγούν στην βασική παρατήρηση που διέπει την στρατηγική της ΕΕ στις υδατοκαλλιέργειες, παράλληλα και της Ελλάδας: Είναι πρόκληση για την ΕΕ να συμβάλλει στην αύξηση της παγκόσμιας παραγωγής υδατοκαλλιεργητικών προϊόντων, επιτυγχάνοντας αύξηση της ευρωπαϊκής της παραγωγής η οποία, όμως, θα στηρίζεται σε μια αειφόρο και βιώσιμη ανάπτυξη και θα έχει σαν προτεραιότητα την παραγωγή υγιών προϊόντων, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προσδοκίες των καταναλωτών της.

Παρακάτω, σας παραθέτω και τον πίνακα 5^α στο οποίο μπορούμε να δούμε τις δαπάνες στην ΕΕ στην αλιεία και υδατοκαλλιέργεια για το 2012 και το ποσοστό μεταβολής τους σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Πίνακας 8: Οι δαπάνες για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ το 2012, ανά κράτος μέλος και % μεταβολή 2012/2011

Πηγή: EUROSTAT

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

I. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Η ανάπτυξη του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας στη χώρα μας είναι σχετικά πρόσφατη. Η Ελλάδα θεωρείται γενικά ένας ιδανικός τόπος για θαλασσοκαλλιέργεια λόγω των απόκρημνων ακτών και των νησιών που διαθέτει. Η θάλασσά της είναι λιγότερο μολυσμένη από άλλες χώρες και έτσι προσφέρονται καλές συνθήκες εκτροφής. Διαθέτει ακόμα βαθιά νερά και υποθαλάσσια ρεύματα κοντά στην ακτή. Οι Ελληνικές θάλασσες μπορούν να χρησιμοποιηθούν τρεις επιπλέον μήνες για την ωρίμανση ψαριών σε σχέση με άλλες περιοχές αφού η θερμοκρασία της κυμαίνεται στους 26 - 28 βαθμούς (°C) το καλοκαίρι και 14-16 βαθμούς (°C) το χειμώνα.

Ιστορικά, η σύγχρονη υδατοκαλλιέργεια στην Ελλάδα ξεκινά την παρουσία της το 1951, με την ίδρυση του πρώτου Κρατικού Ιχθυογεννητικού Σταθμού κοντά στις πηγές του ποταμού Λούρου, όπου αρχικά γινόταν μόνο εκκόλαψη γονιμοποιημένων αβγών πέστροφας που εισάγονταν από το εξωτερικό. Την ίδια δεκαετία στήθηκαν και οι πρώτες οστρακοκαλλιέργειες. Το 1965 ιδρύθηκε και δεύτερος Κρατικός Ιχθυογεννητικός Σταθμός στην Έδεσσα.

Σκοπός των σταθμών αυτών ήταν να παράγουν γόνο πέστροφας και να τον χορηγούν δωρεάν σε νέους καλλιεργητές, καθώς και σε άλλους που δεν έχουν τη δυνατότητα να παράγουν μόνοι τους, να παρέχουν οδηγίες, να κάνουν εμπλουτισμούς λιμνών και ποταμών, να εκπονούν ερευνητικά προγράμματα σχετικά με τη διατροφή, την εκτροφή και την αναπαραγωγή της πέστροφας και άλλων ειδών του γλυκού νερού.

Ακολούθησε η ίδρυση μικρών ιδιωτικών Μονάδων, πολλές από τις οποίες ήταν ημι-επαγγελματικής μορφής που στόχευαν στην αύξηση του οικογενειακού εισοδήματος. Δεν άργησαν όμως να εμφανιστούν και οι πρώτες θαλασσοκαλλιέργειες.

Σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας επίσης έπαιξαν τα ερευνητικά και επιχειρηματικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (επιδότησεις και δανειοδοτικά προγράμματα με πολύ ευνοϊκούς όρους προς τους ιχθυοκαλλιεργητές).

Ο τομέας των Υδατοκαλλιεργειών στην χώρα μας έχει αναπτυχθεί με ταχείς ρυθμούς τα τελευταία χρόνια και για συγκεκριμένα είδη. Γενικά οι ρυθμοί ανάπτυξης της παραγωγής

όπως θα αναλυθούν στη συνέχεια είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακοί, ενώ ο ρυθμός ανάπτυξης νέων μονάδων-επιχειρήσεων του κλάδου διαφοροποιείται με την πάροδο των ετών. Η αριθμητική εξέλιξη των εταιρειών διαμορφώθηκε ως εξής: οι πρώτες επιχειρήσεις εκτροφής ψαριών στη θάλασσα εμφανίστηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1980. Το 1985 ο κλάδος αριθμούσε 12 εταιρείες, ενώ τρεις δεκαετίες αργότερα ο κλάδος αριθμεί περισσότερες από 300 εταιρείες. Σε αντίθεση με την αρχική τάση ανάπτυξης στον αριθμό των νέων μονάδων, από τις αρχές του 2000 άρχισε μία τακτική συγχωνεύσεων και απορρόφησης μικρότερων εταιριών από μεγαλύτερες εταιρίες.

Στη μείωση αυτή συνέβαλε μία κρίση στον κλάδο κατά τις αρχές του 2000 η οποία οφείλονταν στη ραγδαία μείωση της τιμής του προϊόντος κάτω από το κόστος παραγωγής οδηγώντας τις μικρότερες κυρίως από τις εταιρίες του κλάδου σε πτώχευση. Αρκετές από τις νέες μονάδες είτε έπαψαν σταδιακά να λειτουργούν, είτε απορρόφησαν άλλες μικρότερες και με αυτό τον τρόπο οδήγησαν στη δημιουργία μεγάλων εταιριών.

Οι μεγάλες αυτές εταιρίες έχουν δύο κύρια χαρακτηριστικά που συμβάλλουν θετικά στην επιβίωσή τους: τον έντονο εξαγωγικό τους χαρακτήρα και την πλούσια ερευνητική τους δραστηριότητα. Επίσης, συμμετέχουν σε ερευνητικά προγράμματα και συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα, ενώ έχουν εισάγει τις μετοχές τους στο χρηματιστήριο Αθηνών. Η προσπάθεια αυτή σε συνδυασμό με την άνοδο των τιμών που σημειώθηκε, οδηγεί σταδιακά σε θετικά αποτελέσματα έναντι της παρελθούσας χρήσης.

Η τάση συγκέντρωσης της παραγωγής και της διάθεσης αναμένεται να ενταθεί στο άμεσο μέλλον, καθώς ο κλάδος χρειάζεται μεγαλύτερες και ισχυρότερες επιχειρήσεις οι οποίες να είναι σε θέση να επηρεάσουν τις συνθήκες της αγοράς και να δημιουργήσουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για σταθερή αύξηση της κερδοφορίας χωρίς σημαντικές διαταράξεις.

Συμπληρωματικά, οι επιχειρήσεις του κλάδου στην Ελλάδα, έχουν εντάξει στα επενδυτικά τους προγράμματα παράλληλα με την ανάπτυξη των εμπορικών τους δικτύων και την έρευνα για την καλλιέργεια νέων ειδών σε μια προσπάθεια προσέγγισης των διατροφικών συνηθειών των ξένων καταναλωτών. Νέα είδη όπως το φαγκρί, η χιόνα και το μυτάκι, έχουν βγει στη βιομηχανική παραγωγή, ενώ σημαντικά βήματα έχουν γίνει και στην καλλιέργεια γλώσσας.

Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται αυτή τη στιγμή στον κλάδο διακρίνονται σε καθετοποιημένες μονάδες οι οποίες ασχολούνται τόσο με την πάχυνση των ψαριών όσο και με την παραγωγή γόνου, σε επιχειρήσεις που διαθέτουν μόνο μονάδες πάχυνσης και σε

επιχειρήσεις που ασχολούνται μόνο με την εκτροφή γόνου. Ενδεικτικά, το μεγαλύτερο ποσοστό των μονάδων πάχυνσης, βρίσκεται στην Στερεά Ελλάδα (27%). Ακολουθούν: η Πελοπόννησος με 15%, τα νησιά του Ν. Αιγαίου με 12%, η Ήπειρος με 10%, η Δ. Ελλάδα με 10%, η Αττική και το Β. Αιγαίο με 7,5% .

Η Ελλάδα όσον αφορά την παραγωγή ετοίμου προϊόντος αλλά και γόνου ειδικότερα στην Ευρωζώνη βρίσκεται συνεχώς στην πρώτη θέση αλλά και παγκοσμίως πολύ ψηλά. Η παραγωγή κυρίως της τσιπούρας και του λαυρακιού στην Ευρώπη από το 1999 έως σήμερα σχεδόν διπλασιάστηκε, ομοίως η παραγωγή γόνου τριπλασιάστηκε. Η εγχώρια αγορά και για τα δύο είδη αναπτύχθηκε ραγδαία κυρίως την τελευταία δεκαετία.

Σε μεγέθη παραγωγής, όπως προκύπτει από τον Πίνακα 6 , η υδατοκαλλιέργεια στην Ελλάδα είναι μία δραστηριότητα όπου τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει μία σταθερή ετήσια παραγωγή.

Πίνακας 9: Ανάπτυξη Υδατοκαλλιέργειών στην Ευρώπη (τόνοι) 2004-2013

Development of Fish Farming in Europe (tons) 2004-2013

PRODUCTION (tons)	YEAR										
COUNTRY	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
AUSTRIA	2.431	2.580	2.657	2.669	2.206	2.260	2.279	2.813	2.779	2.779	
CROATIA	5.949	6.699	7.343	6.913	7.635	9.946	9.823	10.681	8.822	8.512	
CYPRUS	2.145	2.118	2.552	2.229	2.452	3.343	4.118	4.665	4.313	6.171	
CZECH REPUBLIK	19.013	19.963	18.993	19.794	19.765	19.464	19.953	20.393	19.407	18.201	
DENMARK	36.328	38.674	36.288	40.068	39.831	38.216	37.904	38.600	32.967	32.967	
FAROE ISLANDS	37.518	22.677	17.222	29.183	45.506	57.900	47.190	62.400	76.800	76.480	
FINLAND	12.335	13.693	14.000	11.000	12.000	12.700	10.400	9.220	9.000	12.100	
FRANCE	51.296	48.908	50.987	49.491	47.110	45.954	44.342	45.980	44.540	40.205	
GERMANY	34.845	34.840	35.038	35.038	34.964	33.356	33.453	16.464	18.752	16.171	
GREECE	85.316	90.958	115.392	130.872	148.509	138.513	122.590	106.103	116.242	125.742	
HUNGARY	17.702	17.721	17.717	14.942	15.860	13.976	13.524	15.297	14.433	14.433	
ICELAND	8.283	8.415	9.928	6.059	4.851	4.994	4.777	4.987	7.845	8.485	
IRELAND	15.396	13.176	11.607	13.060	12.020	14.500	13.934	13.434	13.434	12.450	
ITALY	62.129	62.258	62.534	63.815	64.073	65.137	64.382	64.781	58.100	57.590	
NETHERLANDS	8.525	9.700	9.450	9.640	9.340	7.095	6.560	6.110	3.910	3.570	
NORWAY	580.742	656.547	693.122	842.521	904.623	967.235	1.018.201	1.093.300	1.325.550	1.270.150	
POLAND	33.166	34.425	34.685	34.898	34.370	35.048	29.250	28.745	33.580	34.765	
PORTUGAL	4.114	4.166	4.367	4.274	4.024	4.097	4.674	5.130	7.000	3.635	
SPAIN	56.331	52.685	61.862	62.293	65.835	69.866	63.200	61.992	59.920	55.694	
SWEDEN	5.381	5.670	6.792	4.956	6.703	7.023	9.171	11.963	12.441	12.441	
TURKEY	92.444	114.206	124.530	136.573	149.589	155.802	164.197	187.136	210.824	207.869	
UTD. KINGDOM	164.843	137.994	131.882	143.721	144.031	154.949	158.268	161.033	175.292	166.741	
Grand Total	1.336.231	1.398.073	1.468.948	1.664.009	1.775.297	1.861.374	1.882.190	1.971.227	2.255.951	2.187.151	

SOURCE: FEAP members & national statistics

NOTE: Countries with a production <1000T are not included (eg Belgium)

Malta is not included due to lack of availability of reliable data

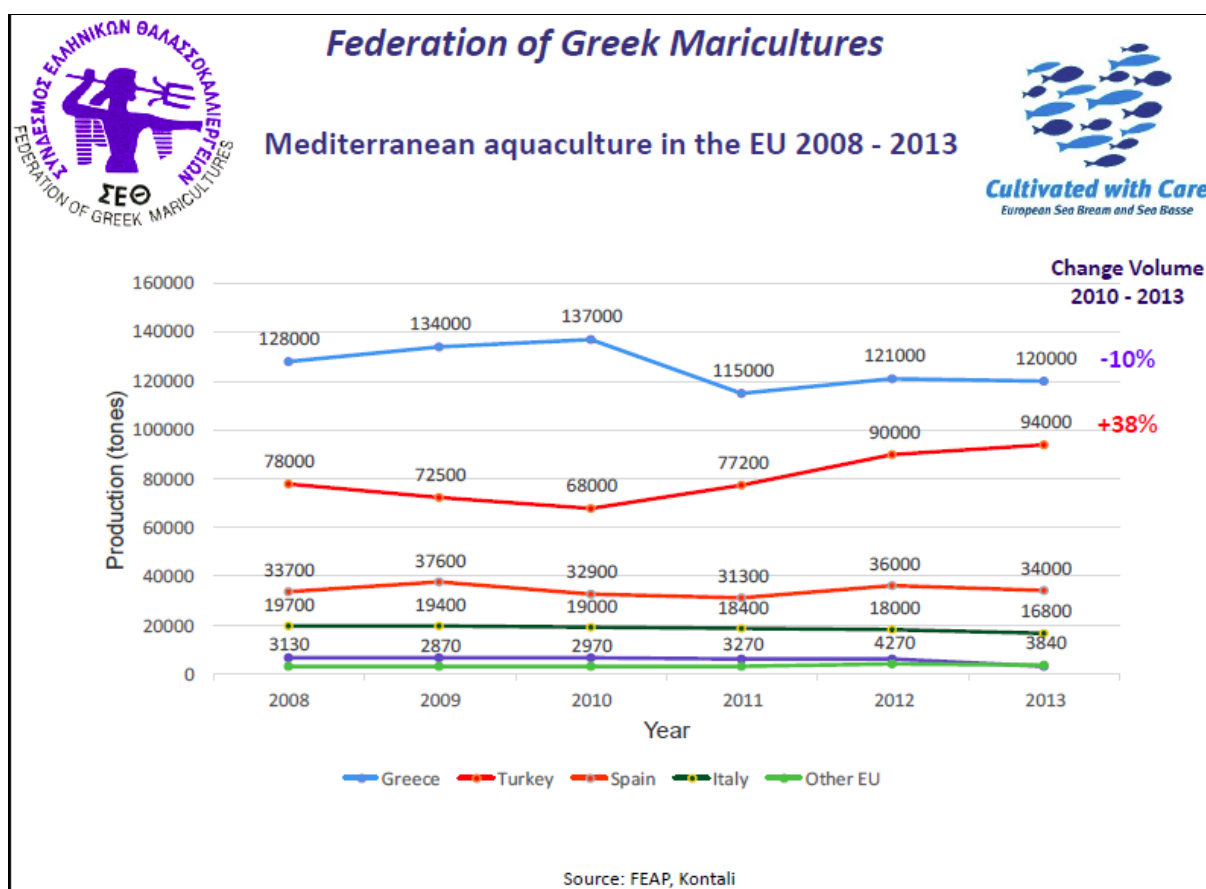
Tuna sp, and some minor species like (Northern) pike, (pike) perch, roach, tench are not included due to lack of reliable data

Πιο συγκεκριμένα από την αναφορά της FEAP προκύπτει το ασφαλές συμπέρασμα πως η ετήσια παραγωγή για την περίοδο 2004-2008 ήταν αυξανόμενη με το μεγαλύτερο μάλιστα ποσοστό αύξησης να παρατηρείται το 2008. Κατόπιν, και σε συνδυασμό με την οικονομική

κρίση, παρατηρείται μία πτώση σε βάθος τριετίας μέχρι το 2011, η οποία αλλάζει και πάλι μετά το 2012 με το θεωρητικό τέλος της κρίσης.

Τα παραπάνω στοιχεία επιβεβαιώνονται εν μέρει και στον Πίνακα 7 του Συνδέσμου Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών:

Πίνακας 10: Μεσογειακή Υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ 2008-2013

Ως ισχυρότερος ανταγωνιστής θεωρείται η Τουρκία, η οποία λόγω του χαμηλού κόστους παραγωγής έχει μια εντυπωσιακή αύξηση της παραγωγής της και σημαντικά χαμηλότερες τιμές πώλησης. Γενικότερα, ο κλάδος των ιχθυοκαλλιεργειών αποτελεί μια βιομηχανία πρωτογενούς παραγωγής και έναν από τους σημαντικότερους τομείς της Ελληνικής οικονομίας, με σημαντικές προοπτικές περαιτέρω ισχυροποίησης του (Βλέπε Πίνακα 8).

Ακολουθώντας τη γενικότερη τάση που υπάρχει παγκοσμίως (αυξανόμενη παραγωγή που όμως δεν καλύπτει τις ανάγκες ζήτησης), και όπως αυτή αποτυπώθηκε στην προηγούμενη ενότητα, διαπιστώνονται κενά στις προοπτικές αύξησης της εγχώριας παραγωγής και

περαιτέρω ανάπτυξης του κλάδου , τα οποία οφείλονται σε διάφορους παράγοντες όπως θα αναλυθούν στη συνέχεια. Ενδεικτικοί λόγοι για τα παραπάνω κενά, αποτελούν η έλλειψη ενιαίου νομοθετικού πλαισίου, η μη επαρκής διοικητική υποστήριξη, η ελλιπής οργάνωση του κλάδου κλπ. Οι αδυναμίες αυτές, που επικρατούν από τις πρώτες μέρες ανάπτυξης του κλάδου μέχρι και σήμερα, μπορούν να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά και ουσιαστικά ώστε ο τομέας να παραμείνει ισχυρός πυλώνας της ελληνικής οικονομίας.

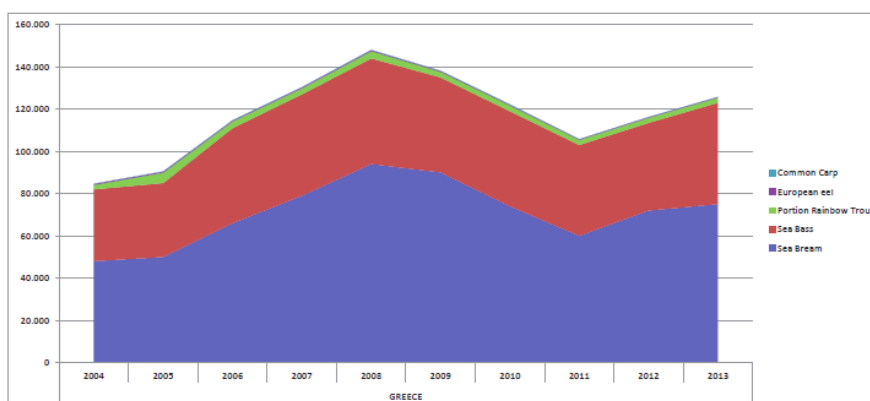
Πίνακας 11: Ελληνική Παραγωγή (τόνοι) 2004-2013

Greece production (tons) 2004-2013

PRODUCTION (tons)		YEAR										
COUNTRY	SPECIES	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
GREECE	Common Carp	105	107	136	93	113	114	123	49	49	49	
	Sea Bass	34.000	35.000	45.000	48.000	50.000	45.000	45.000	43.000	41.500	48.000	
	Sea Bream	48.000	50.000	66.000	79.000	94.000	90.000	74.000	60.000	72.000	75.000	
	European eel	500	500	385	454	489	428	372	304	304	304	
	Portion Rainbow Trout	2.060	4.892	3.187	2.820	3.420	2.588	2.712	2.389	2.389	2.389	
GREECE Total		84.665	90.499	114.708	130.367	148.022	138.130	122.207	105.742	116.242	125.742	

SOURCES: www.statistics.gr (freshwater sp) and Federation of Greek Maricultures

II. ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

Οι αδυναμίες της ελλιπούς οργάνωσης και σχεδιασμού ανάπτυξης του κλάδου, όπως επικρατούσαν από τις πρώτες μέρες μέχρι και σήμερα, οφείλουν να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά και ουσιαστικά ώστε ο τομέας να παραμείνει ισχυρός πυλώνας ανάπτυξης. Η επί μακρόν αδυναμία των αρμοδίων φορέων να παρουσιάσουν την πραγματική περιβαλλοντική εικόνα καθώς και την σημαντική οικονομική του διάσταση, αποτελεί ίσως μία από τις βασικότερες αδυναμίες που ο τομέας οφείλει άμεσα να αντιμετωπίσει.

Κομβικό σημείο των προβλημάτων που δυσχεραίνουν την περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα στην Ελλάδα, με μακροπρόθεσμα ανταγωνιστικές βάσεις, αποτελεί επίσης η έλλειψη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου χωροταξικής οργάνωσης των δραστηριοτήτων του. Το ζήτημα αυτό αποτελεί διαχρονικά βάση τριβής μεταξύ παραγωγών και φορέων ανταγωνιστικών ή άλλων χρήσεων του κοινού χώρου.

Επιπλέον, επηρεάζει αρνητικά την ανάπτυξη, καθώς δημιουργεί συνθήκες αυξημένης επενδυτικής ανασφάλειας και μεγέθυνσης του επιχειρηματικού ρίσκου σε σχεδόν απαγορευτικά πλαίσια. Συνεπώς, με μία μη ουσιαστική αντιμετώπιση του ζητήματος της χωροταξικής οργάνωσης των μονάδων υδατοκαλλιέργειών στη χώρα μας οδηγούμαστε έμμεσα σε αδυναμία αύξησης της παραγωγής και σε περαιτέρω συρρίκνωση του μεριδίου αγοράς των προϊόντων της Ελληνικής υδατοκαλλιέργειας στις διεθνείς αγορές.

Ειδικότερα, ο κλάδος για αρκετά χρόνια έχει αφηθεί σε μία ‘ φυσική προσαρμογή’ μέσω της έλλειψης Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης που θα βελτιστοποιούσε την λειτουργία του, χωρίς τον απαραίτητο μελλοντικό προσανατολισμό, την καινοτομία και την ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της χώρας.

Οφείλουμε να παραδεχτούμε ότι μπροστά στη ραγδαία ανάπτυξη των υδατοκαλλιέργειών η Πολιτεία δεν κατάφερε να δώσει την κατεύθυνση και τον βαθμό της επιθυμητής ανάπτυξης του κλάδου, δηλαδή δεν υπήρχε μία κλαδική πολιτική. Ανάλογα με την ένταση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και τις διεθνείς ή εθνικές συγκυρίες καθορίζονταν οι ρυθμοί και τα μεγέθη ανάπτυξης του κλάδου.

Η υπερπροσφορά του προϊόντος σε συγκεκριμένες περιόδους λόγω της έντονης εποχικότητας που παρουσίαζε η ζήτηση των ψαριών, αλλά και η συγκέντρωση του λιανεμπορίου σε μικρό αριθμό εταιρειών (γεγονός που συμβαίνει για το σύνολο των αγροτικών προϊόντων), είχε

οδηγήσει σε μείωση των τιμών πώλησης ακόμα και κάτω από το κόστος παραγωγής με άμεση συνέπεια ο κλάδος να βρίσκεται για μεγάλα χρονικά διαστήματα σε δυσχερή κατάσταση.

Στη δυσχερή αυτή κατάσταση όμως του κλάδου, συνέβαλλαν εκτός της μείωσης των τιμών και άλλοι λόγοι, που έχουν να κάνουν με την έλλειψη νομοθετικού πλαισίου και την χωροθέτηση της δραστηριότητας των υδατοκαλλιεργειών. Στον επόμενο πίνακα γίνεται μια παρουσίαση των δυνατών και αδύνατων σημείων (Πίνακας 12).

Συμπερασματικά προκύπτει ότι μέχρι σήμερα έχουν προηγηθεί ελάχιστες προσπάθειες για την επίλυση των δομικών αδυναμιών του συστήματος με αποσπασματικές κυρίως ενέργειες, παρά μέσω ενός ευρύτερου πλαισίου στρατηγικού σχεδιασμού, όπως αυτό επιχειρείται μέσω της θέσπισης του νέου νομοθετικού πλαισίου.

Πίνακας 12: Δυνατά και αδύνατα σημεία της δραστηριότητας υδατοκαλλιέργειών.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
<ul style="list-style-type: none"> • Ευνοϊκές γεωμορφολογικές, κλιματολογικές, υδροβιολογικές συνθήκες. • Απόκτηση τεχνογνωσίας, εμπειρίας στην εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων παραγωγής και διακίνησης προϊόντος. • Καθετοποίηση των παραγωγικών μονάδων. • Χαμηλό κόστος παραγωγής και δημιουργία ιδιαίτερα ανταγωνιστικής τιμής σε σχέση με τα αλιευμένα προϊόντα. • Εγγύτητα σε κύριες αγορές διάθεσης (Ε.Ε.) και έγκαιρες παραδόσεις λόγω στρατηγικής θέσης της χώρας. • Εξαγωγικός προσανατολισμός του μεγαλύτερου μέρους της παραγωγής. • Αυξανόμενη κατανάλωση (ιδιαίτερα στους θερινούς μήνες λόγω τουρισμού). • Εφαρμογή συστημάτων ελέγχου και διασφάλισης της ποιότητας του προϊόντος. • Επενδυτικό ενδιαφέρον. • Δημιουργία μεγάλων ομίλων του κλάδου που σήμερα με την παγκοσμιοποίηση είναι πλέον απαραίτητη. • Δημιουργία θέσεων εργασίας σε νησιωτικές & προβληματικές περιοχές. • Παράλληλη ανάπτυξη επιχειρήσεων που ενισχύουν το κλάδο σε προϊόντα – εξοπλισμούς και υπηρεσίες. • Έντονα ολιγοτροφικός χαρακτήρας των θαλάσσιων νερών εκτός κλειστών κόλπων, με μεγάλη δυνατότητα αυτοκαθαρισμού και απορρόφησης οργανικού φορτίου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ελλιπής εφαρμογή σύγχρονων στρατηγικών προώθησης των προϊόντων. • Προβλήματα οικονομικής φύσης (ρευστότητας, λήψης & εξυπηρέτησης δανείων), ιδιαίτερα των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων. • Συνεχής μείωση της τιμής του προϊόντος και μείωση του περιθωρίου κέρδους για ορισμένα εκτρεφόμενα είδη. • Πολύ μικρή διαφοροποίηση ειδών και μορφών (τύπων) προϊόντος. • Έλλειψη πιστοποίησης και σήμανσης επώνυμων προϊόντων. • Έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού. • Ανταγωνισμός στη χρήση του αιγιαλού με άλλες δραστηριότητες, όπως ο τουρισμός. • Αθέμιτος ανταγωνισμός από χώρες εκτός Ε.Ε. • Πρόβλημα διακίνησης προϊόντων, ιδιαίτερα των μικρών και νησιωτικών επιχειρήσεων. • Επιχειρήσεις υψηλού ρίσκου. • Επιπτώσεις στην ποιότητα των νερών, προερχόμενες από διάφορες πηγές ρύπανσης όπως: αστική, γεωργική και βιομηχανική. • Περιορισμένη συμμετοχή των υδατοκαλλιεργητών σε οργανώσεις για την ανάληψη δράσεων κοινού ενδιαφέροντος απαραίτητων για τη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου. • Συγκέντρωση δραστηριοτήτων ιχθυοκαλλιέργειας σε «κλειστές» παράκτιες περιοχές με μικρές ταχύτητες ανανέωσης νερών και μικρότερη του συνήθους δυνατότητα αυτοκαθαρισμού. • Ελλείψεις ή αποσπασματικός χαρακτήρας σε μελέτες βάσης για την καταγραφή και παρακολούθηση της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος σε περιοχές με υδατοκαλλιέργειες. • Οι παραδοσιακές δραστηριότητες υδατοκαλλιέργειας δείχνουν πτωτική τάση.

III. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Ο κλάδος των ιχθυοκαλλιεργειών σημείωσε στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια εντυπωσιακή ανάπτυξη τόσο σε επιχειρηματικό όσο και σε βιομηχανικό επίπεδο. Σε αυτό συνετέλεσαν, εκτός των άλλων, τα οικονομικά κίνητρα της Πολιτείας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και οι χρηματοδοτήσεις της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος (παλαιότερα). Όλα τα παραπάνω κατέστησαν δυνατή τη χρησιμοποίηση της προηγμένης τεχνολογίας και επέτρεψαν την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών σε θαλασσινά νερά (π.χ. εκτεταμένη ακτογραμμή, υπήνεμοι κόλποι κτλ.).

Δεδομένου ότι η εκτροφή ευρύαλων ψαριών αποτελεί δραστηριότητα σημαντικής οικονομικής σημασίας με πολλές εξαγωγικές δυνατότητες, αλλά και προβλήματα στην παραγωγή και εμπορία του προϊόντος, τα υφιστάμενα περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης του κλάδου στη χώρα μας, πρέπει να αξιοποιηθούν με μεγαλύτερη προσοχή, μακρόπνοο σχεδιασμό και σωστή οργάνωση.

Σε αντίθεση με το προηγούμενο θεσμικό πλαίσιο που στηριζόταν σε αποσπασματικά νομοθετήματα (Νόμους, ΚΥΑ, ΥΑ κλπ.) τα οποία επιβράδυναν την ανάπτυξη του κλάδου δημιουργώντας διοικητικά κενά και καθυστερήσεις στη διαδικασία αδειοδότησης, ο νέος νόμος που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 182 Α'/29-8-2014, Ν. 4282/2014 «Ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών και άλλες διατάξεις», αποτελεί την πρώτη ουσιαστική παρέμβαση στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών προς μία ενιαία εθνική στρατηγική αντιμετώπισης για τον τομέα.

Ειδικότερα, με το νέο θεσμικό πλαίσιο ορίζονται τα εξής:

1. Θεσμοθετείται το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΕΠΑΥ). Με το άρθρο 2 καθιερώνεται το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών, το οποίο θέτει τους εθνικούς στόχους ανάπτυξης του τομέα, εφαρμόζοντας τις κατευθύνσεις του εθνικού χωροταξικού σχεδιασμού, στο πλαίσιο πάντοτε της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής της Ε.Ε.
2. Συνίσταται το Εθνικό Συμβούλιο Υδατοκαλλιεργειών (ΕΣΥΔ), σύμφωνα με το άρθρο 3, υπαγόμενο στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο θα γνωμοδοτεί στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για θέματα πολιτικής του τομέα των υδατοκαλλιεργειών, όπως η διαμόρφωση και εφαρμογή του ΕΠΑΥ, οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις, που απαιτούνται για την υποστήριξη της

στρατηγικής ανάπτυξης του τομέα, μέσω αναπτυξιακών-χρηματοδοτικών προγραμμάτων, καθώς και για κάθε άλλη θεσμική ρύθμιση και για κάθε άλλο θέμα που τίθεται σ' αυτό από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

3. Καθορίζεται η διαδικασία παραχώρησης χρήσης υδάτινων εκτάσεων. Τίθενται οι όροι και οι προϋποθέσεις, καθώς επίσης και η διαδικασία για την απευθείας μίσθωση, την παραχώρηση χωρίς αντάλλαγμα για ερευνητικούς σκοπούς και την παραχώρηση σε φορείς διαχείρισης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (Π.Ο.Α.Υ.), των θαλάσσιων και λιμναίων υδάτινων εκτάσεων.

Στο κεφάλαιο Β (άρθρα 4 ως 19) καθορίζονται οι διαδικασίες αναμίσθωσης, επέκτασης και μετεγκατάστασης των μονάδων υδατοκαλλιέργειας. Θωρακίζεται η επιχειρηματικότητα στον τομέα των Υδατοκαλλιεργειών, δημιουργώντας το πλαίσιο περαιτέρω ανάπτυξης του κλάδου, καθώς λύνεται το πάγιο πρόβλημα της ανάγκης των Υδατοκαλλιεργητών, για χρονική θωράκιση των χώρων μίσθωσης των μονάδων. Παράλληλα, απλοποιείται η διαδικασία μετεγκατάστασης των μονάδων, που θα συμβάλλει, τόσο στην ανάπτυξη των Υδατοκαλλιεργειών στη χώρα μας, όσο και στη βιώσιμη και αειφόρο διαχείριση του κλάδου και του περιβάλλοντος. Επίσης, ορίζονται οι περιορισμοί στη μίσθωση θαλάσσιων και λιμναίων υδάτινων εκτάσεων καθώς και θέματα που αφορούν στο μίσθωμα θαλάσσιων και λιμναίων υδάτινων εκτάσεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι με το άρθρο 10 τίθεται ο περιορισμός να επιτρέπεται η μίσθωση μόνο σε φυσικά πρόσωπα που είναι Έλληνες πολίτες ή πολίτες κράτους – μέλους της Ε.Ε. και σε νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί κατά το εθνικό δίκαιο ή το δίκαιο κράτους μέλους της Ε.Ε. και έχουν την καταστατική τους έδρα στο εσωτερικό της Ε.Ε., η δε δραστηριότητά τους να παρουσιάζει ουσιαστικό και συνεχή δεσμό με τις οικονομίες των εν λόγω κρατών. Στο άρθρο 13, καθορίζονται οι υποχρεώσεις του μισθωτή και οι περιπτώσεις λύσης των συμβάσεων μίσθωσης, ενώ στο άρθρο 19 ρυθμίζεται η διαδικασία παραχώρησης δημόσιων χερσαίων εκτάσεων.

4. Στο κεφάλαιο Γ τίθενται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας μονάδας υδατοκαλλιέργειας (άρθρο 20), ορίζεται η διαδικασία ανανέωσης – τροποποίησης (άρθρο 23), καθώς και η διαδικασία ανάκλησης-αναστολής της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας μονάδας υδατοκαλλιέργειας (άρθρο 24).
5. Καθορίζονται οι διοικητικές κυρώσεις (κεφάλαιο Δ, άρθρο 25) σε όσους καταλαμβάνουν αυθαίρετα τις ανωτέρω υδάτινες εκτάσεις με μόνιμες ή προσωρινές

εγκαταστάσεις υδατοκαλλιεργείων, σε όσους δεν επιτρέπουν την είσοδο εκπροσώπων των αρμόδιων ελεγκτικών αρχών και παραβιάζουν τις απαγορευτικές διατάξεις περί αλιείας του άρθρου 16 ή τους επιμέρους όρους -προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας των μονάδων.

Επιπλέον, οι άδειες ίδρυσης και λειτουργίας μονάδων υδατοκαλλιέργειας, καθώς και οι διοικητικές πράξεις/άδειες των επιμέρους όρων της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, οι οποίες έχουν ήδη εκδοθεί, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τη λήξη τους, ενώ κατά τη διάρκεια της ισχύος τους εφαρμόζονται οι διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο έκδοσής τους.

Παρατηρούμε λοιπόν, ότι επιχειρείται μία ολοκληρωμένη παρέμβαση στον τομέα των υδατοκαλλιεργείων για τη βελτιστοποίηση της λειτουργίας του κλάδου. Σημειώνεται δε, ότι η βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου στον τομέα των ιχθυοκαλλιεργείων αποτελεί προϋπόθεση για την Ελλάδα προκειμένου να καταφέρει να τονώσει την οικονομική δραστηριότητα του κλάδου, να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και να αυξήσει ακόμη περισσότερο την παραγωγικότητα του κλάδου.

IV. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΝΕΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Ο νέος νόμος επιλύει προβλήματα 30 και πλέον ετών ως προς την οριοθέτηση, την χωροθέτηση, την αδειοδότηση και την εν γένει λειτουργία των μονάδων υδατοκαλλιέργειας στην ελληνική επικράτεια.

Προβλέπονται διατάξεις που διευκολύνουν τους υποψήφιους επενδυτές, αλλά τίθενται και όροι για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου. Οι βασικότερες από τις νέες αυτές ρυθμίσεις προβλέπουν τα εξής:

1. Την διαδικασία «μίας στάσης» (one shop stop) για την απλούστευση και γρήγορη έκδοση αδειών χωρίς να ταλαιπωρούνται οι υποψήφιοι επενδυτές. Η απλούστευση της αδειοδότησης ήταν πάγιο αίτημα του κλάδου, δεδομένου ότι ο ελάχιστος χρόνος που απαιτείται σήμερα για την έκδοση της άδειας είναι δύο χρόνια, χωρίς να λείπουν και πολύ πιο ακραίες περιπτώσεις. Πλέον οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να υποβάλουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά άπαξ σε μία υπηρεσία, η οποία στη συνέχεια θα διαβιβάσει το αίτημα και θα συγκεντρώνει ενδοϋπηρεσιακά όλα τα απαραίτητα έγγραφα, για όλες τις απαραίτητες εγκρίσεις.

2. Την απευθείας μίσθωση των θαλασσιών εκτάσεων από το ελληνικό δημόσιο σε ενδιαφερομένους επενδυτές για 20 χρόνια, ώστε οι επαγγελματίες να αισθάνονται πλέον ασφάλεια για την επένδυσή τους. Για λιμναίες εκτάσεις η μίσθωση διαρκεί 15 χρόνια με προτεραιότητα στους αλιευτικούς συνεταιρισμούς.

3. Την αποκέντρωση αρμοδιοτήτων για την αδειοδότηση των εκμεταλλεύσεων στην Περιφέρεια. Η προέγκριση και η χορήγηση της τελικής άδειας όπως και οι κτηνιατρικές άδειες αλλά και η απλοποίηση της διαδικασίας μίσθωσης είναι αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται στις περιφερειακές υπηρεσίες.

4. Την συγκρότηση -για πρώτη φορά στα χρονικά του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων- Εθνικού Συμβουλίου Υδατοκαλλιέργειών, που θα αναλάβει σημαντικό ρόλο στη διαχείριση των 6 δις. ευρώ που διατίθενται στη χώρα μας ως το 2020 με τη νέα Κοινή Αλιευτική Πολιτική της Ε.Ε. Το Εθνικό Συμβούλιο Υδατοκαλλιέργειών, θα είναι ο επενδυτικός σύμβουλος της Πολιτείας σε ό,τι έχει να κάνει με την ανάπτυξη των υδατοκαλλιέργειών.

5.Την παραχώρηση υδάτινων εκτάσεων χωρίς αντάλλαγμα σε Υπηρεσίες του Δημοσίου στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις των ΟΤΑ και τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, για επτά έτη για ερευνητικούς σκοπούς.

6.Την αξιοποίηση, με επιλογή κατά προτεραιότητα, από τους μόνιμους κατοίκους μιας περιοχής των υδάτινων εκτάσεων που ενοικιάζονται στην περίπτωση που ο μισθωτής δηλώσει ότι δεν ενδιαφέρεται για τη συνέχισή της εκμετάλλευσης.

7.Την υποχρεωτική προσαρμογή στις νέες ρυθμίσεις εντός δυο ετών των μονάδων υδατοκαλλιέργειας που λειτουργούν, κατά την έναρξη ισχύος του νόμου, χωρίς άδεια ίδρυσης και λειτουργίας. Οι μονάδες καταβάλλουν μίσθωμα, από την έναρξη ισχύος του νόμου, για την υδάτινη έκταση που είναι εγκατεστημένες. Οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόζονται, σε μονάδες οι οποίες, χωρίς να αιτηθούν την παραχώρηση του συνόλου της υδάτινης έκτασης που έχουν εγκατασταθεί, την έχουν καταλάβει αυθαίρετα και, σε μονάδες υδατοκαλλιέργειας με υπέρβαση της μισθωμένης υδάτινης έκτασης σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10%.

8.Τη χωροθέτηση των υδάτινων εκμεταλλεύσεων με το ειδικό χωροταξικό σχεδιασμό και με τη δημιουργία Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ).

Οπότε όπως διαφαίνεται, ο νέος νόμος, αποτελεί μία αναγκαιότητα για τον κλάδο των υδατοκαλλιεργειών καθώς έρχεται να καλύψει αλλά και να άρει κενά, αναχρονισμούς, στρεβλώσεις και αγκυλώσεις του παρελθόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

I. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Από την παρουσίαση του Ν. 4282/2014, προκύπτουν αρκετές παρατηρήσεις για την σκοπιμότητα συγκεκριμένων ρυθμίσεων και το επιδιωκόμενο τους αποτέλεσμα. Η νομοθέτηση έχει σαν γενική επιδίωξη την στρατηγική οργάνωση του κλάδου και δεν σκοπεύει μόνο να ενισχύσει τα επίπεδα παραγωγικότητας-ανάπτυξης νέων μονάδων του κλάδου αλλά στοχεύει και σε ένα γενικότερο φάσμα αποτελεσματικής οργάνωσης που απουσίαζε τα τελευταία χρόνια στον συντονισμό των διοικητικών μηχανισμών που υποστηρίζουν την λειτουργία του από τα πρώτα κίβλας στάδια επιχειρηματικότητας- ίδρυσης μίας μονάδας. Αυτό όμως προϋποθέτει το σύστημα να στηρίζεται σε γερές δομές κεντρικού συντονισμού, δι-υπουργικής συνεργασίας και παρακολούθησης των μετρήσεων και μειώσεων.

Τον Δεκέμβριο του 2013 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν κανονισμό για τη μεταρρύθμιση της κοινής αλιευτικής πολιτικής από την 1η Ιανουαρίου 2014. Σε αντίθεση με τον κανονισμό της ΚΑΠ για την περίοδο που έληξε το 2013, ο νέος αυτός κανονισμός περιλαμβάνει ειδική ενότητα που αφορά την υδατοκαλλιέργεια και απαιτεί από τα κράτη μέλη να καταρτίζουν πολυετή εθνικά στρατηγικά σχέδια με βάση τις στρατηγικές κατευθυντήριες οδηγίες της ΕΕ, με στόχο την άρση των διοικητικών εμποδίων (π.χ. όσον αφορά την αδειοδότηση), τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε ύδατα και χώρους, καθώς και την εφαρμογή περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών δεικτών για την υδατοκαλλιέργεια. Πράγματι, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) στην Έκθεσή του ήλεγξε εάν τα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη είχαν θεσπίσει στρατηγική για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, η οποία να λαμβάνει υπόψη το ενδεχόμενο τέτοιων μέτρων. Σε όλα τα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη, το Συνέδριο διαπίστωσε έλλειψη συνεκτικής στρατηγικής για την ανάπτυξη του τομέα της υδατοκαλλιέργειας. Επίσης, η ανάπτυξη παρεμποδιζόταν από πολύπλοκες διοικητικές διαδικασίες σε επίπεδο κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής πολυάριθμων αρχών στην αδειοδότηση και εποπτεία του τομέα (π.χ. στη Γαλλία και την Ιταλία).

Ενδεικτικά παραπέμπουμε στα παραδείγματα που συμπεριλαμβάνει στις παρατηρήσεις της Έκθεσης του, το ΕΕΣ:

Ενδεικτικά παραπέμπουμε στα παραδείγματα που συμπεριλαμβάνει στις παρατηρήσεις της Έκθεσης του, το ΕΕΣ:

«Στην Ιταλία, η βραδεία και περίπλοκη διαδικασία αδειοδότησης, καθώς και η ασάφεια των κριτηρίων για τη χορήγηση νέων παραχωρήσεων, αποτελούν τροχοπέδη για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Ως εκ τούτου, ενώ η διαδικασία χορήγησης παραχωρήσεων θαλασσίων χώρων και άλλων αδειών για την υδατοκαλλιέργεια στην Σικελία έπρεπε να διαρκεί 150 ημέρες, στην πράξη μπορεί να διαρκέσει πολλά έτη, όπως πράγματι διήρκεσε πέντε έτη για δύο από τα ελεγχθέντα έργα.

Λόγω γενικού προβλήματος πρόσβασης σε παραχωρήσεις θαλασσίων χώρων, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία επί παραβάσει κατά της Ιταλίας, με το σκεπτικό ότι οι κάτοχοι παραχωρήσεων πλεονεκτούσαν αθέμιτα σε σχέση με τους νέους αιτούντες.

Στην Γαλλία, λόγω της πολυπλοκότητας της προετοιμασίας των φακέλων, το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την λήψη αποφάσεων είναι πολύ μεγάλο. Για τα έργα που περιλαμβάνονταν στο δείγμα, η διαδικασία λήψης αποφάσεων διήρκεσε άνω του ενός έτους, και σε μία περίπτωση έφτασε τα δύο έτη.

Μια ζώνη οστρακοκαλλιέργειας στην Πορτογαλία χρησιμοποιείτο μόνον εν μέρει, δεδομένου ότι, ελλείψει όρων περί του αντιθέτου, οι κάτοχοι αδειών διατηρούσαν τις άδειές τους χωρίς να εκμεταλλεύονται πραγματικά τις παραχωρήσεις. Το γεγονός αυτό εμπόδισε την ανάπτυξη των περιοχών αυτών.

Στην Ανδαλουσία (Ισπανία), οι αρχές είχαν δημιουργήσει "μονοαπευθυντική θυρίδα" (one stop shop) για τις επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας, ώστε να συνοδεύουν τους αναδόχους των έργων κατά την διαδικασία υποβολής αίτησης για χρηματοδότηση από το ΕΤΑλ και αδειοδότησης τους από τους διάφορους εθνικούς και τοπικούς φορείς. Για τα έργα που περιλαμβάνονταν στο δείγμα, η διαδικασία λήψης αποφάσεων διήρκεσε κατά μέσο όρο πέντε ημέρες.»

Με άλλα λόγια, η μείωση των διοικητικών βαρών τόσο για τους παραγωγούς όσο και για τους θεσμικούς παράγοντες είναι πρωτίστης σημασίας καθώς διευκολύνει την εξοικονόμηση πόρων που είναι εύκολο να επανεπενδυθούν σε πιο παραγωγικές δραστηριότητες.

Συνεπώς, η καλή και λειτουργική νομοθεσία αποτελεί τη βασική προϋπόθεση για την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Στη συνέχεια αξιολογούνται οι πιο βασικές ρυθμίσεις του νέου νομοθετικού πλαισίου που στοιχειοθετούν την περίπτωση της Ελλάδας.

II. ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Η λήψη της άδειας λειτουργίας και μίσθωσης της εγκατάστασης συνιστά μία πολύ σημαντική διαδικασία για μια επιχείρηση υδατοκαλλιέργειας προκειμένου να ξεκινήσει στην πράξη τις δραστηριότητές της: από την αρχική μίσθωση έως την αδειοδότηση της εγκατάστασης, θέτει τους γενικούς όρους και τις προϋποθέσεις για την κατασκευή και τη λειτουργία μιας μονάδας υδατοκαλλιέργειας στη θάλασσα ή στη στεριά.

Οι αρχές που συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης της άδειας λειτουργίας και μίσθωσης μιας εγκατάστασης για επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας συνήθως είναι πολυάριθμες. Οι ιχθυοκαλλιεργητές πρέπει να υποβάλλουν αρκετές φορές αίτηση για άδεια (για δικαίωμα εκμετάλλευσης, περιβαλλοντική άδεια, αίτηση έγκρισης στη νομαρχία, κ.λπ.). Ο ανάλογος τεχνικός φάκελος υποβάλλεται σε 10 με 14 διαφορετικές Διοικήσεις. Μεταξύ των κυριότερων είναι οι εξής:

- Το Υπουργείο Ναυτιλίας
- Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης (Τμήματα Δασοκομίας, Αλιείας και Κτηνοτροφίας)
- Υπουργείο Ανάπτυξης
- Υπουργείο Πολιτισμού (Τμήματα Τουρισμού και Αρχαιολογικών Χώρων)
- Υπουργείο Περιβάλλοντος
- Τοπικές αρχές: Δήμοι (μόνο συμβουλευτικός ρόλος)

Παρότι προβλέπεται και διεξάγεται μια διαδικασία εσωτερικού συντονισμού, κάθε απόφαση λαμβάνεται χωριστά, και κάθε διοίκηση πρέπει να γνωμοδοτήσει θετικά για τη χορήγηση της έγκρισης. Το γεγονός αυτό δημιουργεί σημαντικά βάρη για τις επιχειρήσεις που υποβάλλουν αίτηση για άδεια, διότι χρειάζεται να παρέχουν τα απαραίτητα έγγραφα σε αρκετούς φορείς, κυρίως σε έντυπη μορφή.

Επιπλέον, υπάρχει έλλειψη εσωτερικής επικοινωνίας στο πλαίσιο της διοίκησης, η οποία οφείλεται εν μέρει στην κατακερματισμένη νομοθεσία, και εν μέρει στην έλλειψη εξοπλισμού Τεχνολογίας Πληροφορικής που θα καθιστούσε την εν λόγω επικοινωνία πιο

αποτελεσματική. Στη συνήθη πρακτική θα πρέπει να προστεθεί και το επιπλέον κόστος μετακίνησης για τον αιτούντα, προκειμένου να συναντήσει εμπειρογνώμονες και στελέχη της Νομαρχίας για την υπογραφή των συμφωνητικών μίσθωσης, αλλά και να επισκεφθεί τις διάφορες δημόσιες αρχές έτσι ώστε να επιταχυνθεί η διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Με το άρθρο 21 (παρ. 1-3), ορίζεται μία μόνο υπηρεσία (Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων) όπου ο αιτών προσκομίζει όλα τα απαραίτητα έγγραφα και υποβάλλει την αίτηση για την άδεια λειτουργίας και μίσθωσης της εγκατάστασης.

Η ίδρυση της *υπηρεσίας μίας στάσης* σε κάθε αποκεντρωμένη τοπική διοίκηση, η οποία θα αναλαμβάνει τον ρόλο του συντονισμού διαφορετικών αρχών που συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και θα συγκεντρώνει ήδη διαθέσιμες πληροφορίες από διαφορετικές διοικητικές αρχές (π.χ. ΥΠΕΚΑ), διευκολύνει ουσιαστικά και αποτελεσματικά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων από την αρχή ως το τέλος, μειώνει την ανάγκη ταυτόχρονης παρακολούθησης του θέματος σε διάφορες αρχές και επιταχύνει τη διαδικασία αδειοδότησης.

III. ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΔΕΙΑ

Η αίτηση για άδεια χρήσης υδάτινων πόρων απαιτεί μια σειρά εγγράφων και μελετών –όπως τοπογραφικών διαγραμμάτων, συμβολαίου ιδιοκτησίας και τεχνικής μελέτης– τα οποία είναι σε μεγάλο βαθμό παρόμοια με τα έγγραφα που απαιτούνται για τη χορήγηση περιβαλλοντικής άδειας και, επομένως, διπλασιάζουν τον χρόνο και το κόστος που χρειάζονται για να υπάρξει συμμόρφωση. Παρότι υφίστανται κάποιες πρόσθετες απαιτήσεις (π.χ. η διεξαγωγή υδρολογικών, χημικών και μικροβιολογικών αναλύσεων νερού), οι περισσότερες από αυτές μπορούν να υποβάλλονται στο πλαίσιο των αιτήσεων για περιβαλλοντικές άδειες.

Ειδικότερα, ένας επιχειρηματίας ο οποίος σχεδιάζει να επενδύσει στην Ελλάδα πρέπει να μελετήσει το κανονιστικό πλαίσιο και να προσδιορίσει σε ποια κατηγορία (A1, A2 ή B) εμπίπτει το προτεινόμενο έργο. Εάν το έργο εμπίπτει στην κατηγορία A1 ή A2, απαιτείται Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.). Κατόπιν της ολοκλήρωσης της Μ.Π.Ε., ο αιτών πρέπει να υποβάλει τον πλήρη φάκελο σε πολλά αντίγραφα (8-12), τα οποία θα δοθούν στις διάφορες αρμόδιες αρχές (δηλαδή, Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υ.Π.Ε.Κ.Α. ή της Περιφέρειας, Αρχαιολογική Υπηρεσία, Δασική Αρχή κ.λπ.) που συμμετέχουν στη διαδικασία αδειοδότησης.

Όπως προκύπτει από τις διατάξεις από τον νόμο 4014/2011, άρθρα 1-22, που καταγράφει την διαδικασία αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων συμπεριλαμβανομένων και όσων έχουν ενταχθεί στο δίκτυο NATURA 2000, τόσο η άδεια χρήσης υδάτινων πόρων όσο και οι περιβαλλοντικές άδειες (Α.Ε.Π.Ο.) είναι απαραίτητες για την προώθηση της άδειας για την εγκατάσταση της επιχείρησης υδατοκαλλιέργειας. Η ενσωμάτωση της άδειας αυτής στην περιβαλλοντική άδεια θα μειώσει τις ενδιάμεσες καθυστερήσεις εγκρίσεων, διατηρώντας παράλληλα τις απαιτήσεις για τη διεξαγωγή εξειδικευμένων αναλύσεων νερού (υδρολογικών, χημικών και μικροβιολογικών) στο τρέχον τυποποιημένο κόστος των 500 ευρώ (στο πλαίσιο της αίτησης για περιβαλλοντική άδεια). Κατά την ενοποίηση αυτών των δύο αδειών, πρέπει να πληρούνται τα πρότυπα της Ε.Ε. που ορίζονται από την αντίστοιχη νομοθεσία της Ε.Ε. Επί του παρόντος, οι επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας κατέβαλαν διπλή προσπάθεια και διπλούς πόρους για να λάβουν περιβαλλοντική άδεια και άδεια χρήσης υδάτινων πόρων, προκειμένου να τους χορηγηθεί άδεια λειτουργίας εγκατάστασης για τη διεξαγωγή των εργασιών τους. Το αποτέλεσμα ήταν χρονοβόρο καθώς έπρεπε να συλλέγουν παρεμφερείς

πληροφορίες αλλά και δαπανηρό καθώς έπρεπε να προσλάβουν εμπειρογνώμονα για να διεξάγει τις μελέτες και να υποβάλλει τις αιτήσεις τους.

Η δημιουργία του Ψηφιακού Περιβαλλοντικού Μητρώου, η οποία προβλέπεται από την Κυβέρνηση στα τέλη του 2014 βάσει των μνημονιακών της δεσμεύσεων, θα επιταχύνει περαιτέρω τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης (Βλέπε την έκθεση για τον τομέα προτεραιότητας Περιβάλλοντος, ΟΟΣΑ 2014). Έχουν ήδη ξεκινήσει οι εργασίες μεταξύ των αντίστοιχων υπουργείων για την ενσωμάτωση αυτών των δύο αδειών στην περιβαλλοντική άδεια.

IV. ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΜΙΣΘΩΣΗ ΕΚΤΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Νόμου 4282/2014 (ΦΕΚ/182/Α'/2014) οι εκτάσεις που παραχωρήθηκαν με απευθείας μίσθωση, αναμισθώνονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για χρονικό διάστημα είκοσι (20) ετών και περισσότερες από μία φορές, αν η μονάδα βρίσκεται σε λειτουργία και έχουν τηρηθεί οι όροι που περιλαμβάνονται στην απόφαση ίδρυσης και λειτουργίας της. Συνεπώς, αν η μονάδα που κατέχει μια μισθωμένη έκταση είναι συνεπής απέναντι στις υποχρεώσεις της και πράττει ανάλογα με όσα τις έχουν ανακοινωθεί αρχικά, τότε της δίνεται η δυνατότητα να διαπραγματευτεί και να της παραχωρηθεί εκ νέου μια νέα μίσθωση.

Ειδικότερα, οι προϋποθέσεις για την ανανέωση της παραχώρησης με αναμίσθωση είναι οι εξής:

1. Να έχουν πραγματοποιηθεί οι επενδύσεις.

Αν αποδειχτεί ότι στην συγκεκριμένη τοποθεσία της μίσθωσης έχουν πραγματοποιηθεί επενδύσεις που να αφορούν την ανάπτυξη της μονάδας, υπάρχει πλέον ένας βασικός λόγος για να εγκριθεί τυχόν αίτηση για αναμίσθωση της εκάστοτε έκτασης.

2. Να έχουν εξοφληθεί οι υποχρεώσεις των μισθωτών έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Αν αποδειχτεί ότι η μονάδα δεν έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις σε οποιονδήποτε τομέα του Δημοσίου, αυτό αποτελεί ένα επιπλέον πλεονέκτημα.

3. Να μην έχει διακοπεί η λειτουργία για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) ετών ή να μην έχει υπολειτουργήσει σε ποσοστό μικρότερο του τριάντα (30%) τοις εκατό της δυναμικότητας που ορίζεται στην άδεια ίδρυσης και λειτουργίας.

Αν αποδειχτεί ότι η μονάδα λειτουργεί κάτω από τις αρχικές οδηγίες και πάντα σύμφωνα με τον νόμο, πληροί τις προϋποθέσεις να ανανεώσει την μίσθωση της για επιπλέον 20 έτη.

Η διάρκεια κάθε νέας μίσθωσης αρχίζει από τη λήξη της διάρκειας της προηγούμενης. Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα για την έγκριση της αναμίσθωσης εκδίδεται δύο (2) μήνες πριν τη λήξη της προηγούμενης μίσθωσης, μετά από αίτηση του μισθωτή, η οποία υποβάλλεται τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν τη λήξη αυτής.

Με την ίδια απόφαση ανανεώνεται και η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υδατοκαλλιέργειας και υπογράφεται σύμβαση μίσθωσης.

Η αναμίσθωση επιτρέπεται να γίνει και πριν τη λήξη της προηγούμενης μίσθωσης, αν ο μισθωτής το ζητήσει για λόγους που αφορούν την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων ή την υπαγωγή του σε αναπτυξιακούς νόμους ή σε προγράμματα που απαιτούν μεγαλύτερη διάρκεια από το υπόλοιπο της μίσθωσης.

Στις περιπτώσεις αυτές ο μέγιστος χρόνος διάρκειας της νέας μίσθωσης δεν επιτρέπεται να υπερβεί τα είκοσι (20) έτη από την ημερομηνία ανανέωσής της.

Αν η μίσθωση των υδάτινων εκτάσεων διακοπεί για οποιονδήποτε λόγο ή λήξει χωρίς να ανανεωθεί, τότε η χρήση των εκτάσεων αυτών παραχωρείται με διαδικασία μοριοδότησης. Κατά τη μοριοδότηση προηγούνται σε συνδυασμό και κατά περίπτωση:

- α) Οι ενδιαφερόμενοι μόνιμοι κάτοικοι του δήμου στον οποίο βρίσκεται η υδάτινη έκταση.
- β) Οι ενδιαφερόμενοι που δραστηριοποιούνται επαγγελματικά στην Περιφερειακή Ενότητα στην οποία βρίσκεται η υδάτινη έκταση.
- γ) Οι ενδιαφερόμενοι με ικανό οικονομικό μέγεθος για την εκτέλεση της δραστηριότητας.

Οι παραπάνω περιπτώσεις, τις οποίες έχει θέσει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μέσα από τον νέο νόμο έχουν να μας δείξουν ότι θα λειτουργήσουν αποτελεσματικά εάν τηρηθούν σωστά, με έναν παρόμοιο τρόπο όπως λειτουργούν και οι δήμοι σήμερα μετά από την εφαρμογή του Καλλικράτη.

Κοινώς, με τους "Καλλικρατικούς" κανόνες, ισχύει ένα σύστημα που προτεραιότητα έχει πρώτα ο δημότης της εν λόγω περιοχής, λόγω υψηλών μορίων εντοπιότητας, ύστερα ο κάτοικος που διαμένει στην εκάστοτε Περιφέρεια του κάθε Νομού και μετά έρχονται όλοι οι υπόλοιποι (εταιρείες με επενδυτικά κεφάλαια).

V. ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΛΩΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

Σύμφωνα με τον νέο νόμο, δίνεται η δυνατότητα στις εταιρείες και στους ιδιώτες για επέκταση ή/και μετεγκατάσταση πλωτών μονάδων υδατοκαλλιέργειας, κατόπιν καθοδήγησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Με το άρθρο 8 του Νόμου 4282/2014 (ΦΕΚ/182/Α'/2014) η επέκταση ή μετεγκατάσταση πλωτής μονάδας υδατοκαλλιέργειας επιτρέπεται με αιτιολογημένη απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Με την ίδια απόφαση χορηγείται και η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας. Η απαιτούμενη έκταση σε στρέμματα καθορίζεται ανάλογα με το καλλιεργούμενο είδος, σε συνδυασμό με τα χαρακτηριστικά της περιοχής και τους λόγους που επιβάλλουν την επέκταση ή τη μετεγκατάσταση.

Επιπλέον, με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να αναστέλλονται οι μισθώσεις θαλασσίων και λιμναίων υδάτινων εκτάσεων για τη δημιουργία νέων μονάδων υδατοκαλλιέργειας γενικά ή ειδικά, για συγκεκριμένα είδη, για την αποφυγή αντιπαραγωγικών αποτελεσμάτων, ιδίως δε του κινδύνου δημιουργίας πλεονασματικής παραγωγικής ικανότητας ή ικανότητας που έχει αρνητικές επιπτώσεις στην πολιτική διατήρησης των αλιευτικών πόρων, στο πλαίσιο του Πολυετούς Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης.

VI. ΑΔΕΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Σύμφωνα με τον νέο νόμο, για να χορηγηθεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας σε μια μονάδα υδατοκαλλιέργειας, είτε είναι εντατικής ή ημιεντατικής μορφής, είτε σε πλωτές ή χερσαίες εγκαταστάσεις, εξετάζεται προσεκτικά αν πληροί τις προϋποθέσεις εγκατάστασης και λειτουργίας της δραστηριότητάς της, όπως η νόμιμη χρήση των υδάτινων και χερσαίων εκτάσεων, η τήρηση των όρων δόμησης για τις χερσαίες εγκαταστάσεις, η τήρηση των όρων και προϋποθέσεων για την προστασία του περιβάλλοντος, η εφαρμογή των προγραμμάτων μέτρων που προβλέπονται από τα οικεία Σχέδια Διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών, η εφαρμογή της κτηνιατρικής νομοθεσίας και η τήρηση των διατάξεων για την ασφάλεια και την υγιεινή των προϊόντων που παράγονται σε αυτήν.

Επίσης για να προχωρήσει η παραπάνω διαδικασία, πρέπει να περιλαμβάνονται τα παρακάτω:

1. Η έγκριση και η διάρκεια μίσθωσης της υδάτινης έκτασης, αν πρόκειται για πλωτές εγκαταστάσεις, ή η απόδειξη της νόμιμης χρήσης της χερσαίας έκτασης.
2. Η κτηνιατρική άδεια, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο π.δ. 28/2009 (Α'46) και οι βασικές υποχρεώσεις που προβλέπονται σε αυτό.
3. Τα στοιχεία ταυτότητας / η επωνυμία του φορέα της μονάδας υδατοκαλλιέργειας.
4. Τα στοιχεία της θέσης της μονάδας τα οποία είναι τα εξής:
 - Περιφερειακή Ενότητα-Δήμος
 - Ονομασία της θέσης
 - Οι συντεταγμένες της μισθωμένης υδάτινης έκτασης
5. Τα τεχνικά χαρακτηριστικά της μονάδας, τα οποία είναι τα εξής:
 - Η χρησιμοποιούμενη μέθοδος
 - Τα καλλιεργούμενα είδη
 - Η δυναμικότητα / τόνοι ανά έτος
6. Το μίσθωμα της έκτασης, στο οποίο περιλαμβάνονται τα εξής:

- Ποσό σε ευρώ ανά στρέμματα και έτος
 - Ο τρόπος καταβολής
 - Η διαδικασία αναπροσαρμογής
7. Οι τυχόν όροι και προϋποθέσεις που έχουν τεθεί από τις συναρμόδιες υπηρεσίες.
8. Τα στοιχεία που αφορούν την εγκατάσταση της μονάδας που αυτά είναι τα εξής:
- Η προθεσμία εγκατάστασης
 - Η διαδικασία εγκατάστασης
 - Τα αγκυροβόλια
9. Τα στοιχεία που αφορούν τις απαγορεύσεις αλιείας και διέλευσης στην υδάτινη έκταση.
10. Οι υπόλοιποι όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας της μονάδας που μπορεί τυχόν να υπάρχουν.

Το χρονικό διάστημα που ισχύει για την περίπτωση της πλωτής μονάδας υδατοκαλλιέργειας διαρκεί για όσο ισχύει η μίσθωση της θαλάσσιας ή λιμναίας υδάτινης έκτασης. Η ισχύς της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας δεν επηρεάζεται αν ο φορέας της μονάδας, πριν τη λήξη της, έχει κινήσει τη διαδικασία ανανέωσης της ισχύος της, στο σύνολό της ή σε μέρος των όρων της, αν αυτοί εξακολουθούν να πληρούνται.

Αν η ισχύς της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας λήξει και δεν ανανεωθεί για λόγους που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του φορέα της μονάδας, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 13.

Επίσης, η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας μονάδας υδατοκαλλιέργειας σε χερσαίες εγκαταστάσεις ισχύει για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η παραχώρηση της χερσαίας έκτασης ή πληρούνται οι επί μέρους όροι και προϋποθέσεις χορήγησής της, αν η χερσαία έκταση είναι ιδιόκτητη και όχι περισσότερο από είκοσι (20) έτη.

Η ισχύς της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας δεν επηρεάζεται αν ο φορέας της μονάδας, πριν τη λήξη της, έχει κινήσει τη διαδικασία ανανέωσης της ισχύος της, στο σύνολο ή μέρος των όρων της, αν αυτοί εξακολουθούν να πληρούνται.

Μετά την έκδοση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υδατοκαλλιέργειας, την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων εγκαταστάσεων και πριν την τοποθέτηση του ζωικού κεφαλαίου, ο φορέας της μονάδας υποχρεούται να το γνωστοποιήσει εγγράφως στην αρμόδια κτηνιατρική υπηρεσία.

Η τελευταία κινεί τη διαδικασία για τη διενέργεια, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη γνωστοποίηση, αυτοψίας από την τριμελή επιτροπή της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του π.δ. 28/2009 για τη διαπίστωση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων λειτουργίας της μονάδας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου προεδρικού διατάγματος.

Αν διαπιστωθεί ότι συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, η αρμόδια κτηνιατρική υπηρεσία ενημερώνει άμεσα την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τη χορήγηση κωδικού αριθμού, σύμφωνα με το άρθρο 6 του π.δ. 28/2009. Αν η προθεσμία των τριάντα (30) ημερών για τη διενέργεια αυτοψίας παρέλθει άπρακτη, θεωρείται ότι πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις λειτουργίας της μονάδας και χορηγείται ο κωδικός αριθμός, διατηρούμενης της υποχρέωσης διενέργειας αυτοψίας.

Αν διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, η τριμελής επιτροπή διατυπώνει έγγραφες συστάσεις και απαιτεί διορθωτικές ενέργειες, τάσσοντας χρόνο συμμόρφωσης τριών (3) μηνών, που μπορεί να παραταθεί για τρεις (3) επιπλέον μήνες.

Η συνολική διάρκεια της παράτασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες. Οι γνωστοποιήσεις και διοικητικές πράξεις στα πλαίσια της παρούσας παραγράφου κοινοποιούνται και στην αρμόδια Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων.

Οπότε, παρατηρούμε στο σημείο αυτό πως, αν πληρούνται όλες οι παραπάνω προϋποθέσεις και υπάρχουν όλα τα αναλυτικά στοιχεία που πρέπει να προσκομιστούν στις αρμόδιες υπηρεσίες, τότε η διαδικασία αδειοδότησης θα είναι εξαιρετικά γρήγορη διότι με τον νέο νόμο (όπως φημολογείται) η γραφειοκρατία του παρελθόντος θα μειωθεί κατακόρυφα.

VII. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΜΕ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΣΗ-ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, το Ελληνικό Δημόσιο , μπορεί να παραχωρεί τη χρήση θαλάσσιων υδάτινων εκτάσεων, για την ίδρυση, επέκταση και μετεγκατάσταση πλωτών μονάδων υδατοκαλλιέργειας, εντατικής ή ημιεντατικής μορφής, για χρονικό διάστημα είκοσι (20) ετών.

Επίσης, το Ελληνικό Δημόσιο, για χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ετών, μπορεί να παραχωρεί τη χρήση λιμναίων υδάτινων εκτάσεων για την ίδρυση, επέκταση και μετεγκατάσταση πλωτών μονάδων υδατοκαλλιέργειας, εντατικής ή ημιεντατικής μορφής, σε αλιευτικούς συνεταιρισμούς ή σε νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχει αλιευτικός συνεταιρισμός, ο οποίος έχει την καταστατική του έδρα στα διοικητικά όρια του δήμου, όπου ανήκουν οι παραχωρούμενες υδάτινες εκτάσεις ή σε επιχειρήσεις του εν λόγω δήμου ή σε ιδιώτες. Η χρονική διάρκεια της παραχώρησης μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ετών μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου και σε κάθε περίπτωση όχι μικρότερη των δέκα (10) ετών.

Αν υπάρχει ενδιαφέρον περισσότερων του ενός από τους ανωτέρω φορείς για τη μίσθωση των λιμναίων υδάτινων εκτάσεων, για την παραχώρηση της έκτασης με απευθείας μίσθωση προηγείται με σειρά προτεραιότητας:

- α) ο αλιευτικός συνεταιρισμός,
- β) το νομικό πρόσωπο στο οποίο συμμετέχει συνεταιρισμός,
- γ) η επιχείρηση του δήμου και
- δ) ο ιδιώτης.

Αν εκδηλωθεί ενδιαφέρον από περισσότερους του ενός αλιευτικούς συνεταιρισμούς ή από περισσότερα του ενός νομικά πρόσωπα, στα οποία συμμετέχει αλιευτικός συνεταιρισμός ή από περισσότερες της μιας επιχειρήσεις δήμου ή από περισσότερους του ενός ιδιώτες, η παραχώρηση χρήσης των λιμναίων υδάτινων εκτάσεων γίνεται μετά από δημοπρασία, για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι (20) έτη. Η δημοπρασία γνωστοποιείται με διακήρυξη του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που εκδίδεται τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν τη διεξαγωγή της.

Η παραχώρηση χρήσης των υδάτινων εκτάσεων, εγκρίνεται με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Για τη διασφάλιση μίσθωσης της κατάλληλης υδάτινης έκτασης και πριν την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει σχετική απόφαση προέγκρισης μίσθωσης της ίδιας υδάτινης έκτασης.

Ειδικότερα, αν μετά από δύο (2) χρόνια από την έκδοση της απόφασης προέγκρισης της μίσθωσης της υδάτινης έκτασης δεν έχει εκδοθεί η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υδατοκαλλιέργειας, η απόφαση προέγκρισης της μίσθωσης της υδάτινης έκτασης ανακαλείται αυτοδίκαια, και απορρίπτεται το αίτημα χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, που υποβλήθηκε.

Η προθεσμία για την έκδοση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υδατοκαλλιέργειας μπορεί να παραταθεί για έξι (6) επιπλέον μήνες με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αν η πάροδος της διετίας δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του ενδιαφερόμενου,.

Επίσης, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έκδοση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υπογράφεται σύμβαση μίσθωσης, με συμβολαιογραφικό έγγραφο, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου το οποίο εκπροσωπείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και του μισθωτή.

Ο μισθωτής πριν την υπογραφή της σύμβασης, για την καλή εκτέλεση αυτής, υποχρεούται:

- να προσκομίσει εγγυητική επιστολή από πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο νομικό πρόσωπο που λειτουργεί νόμιμα σε κράτος – μέλος της ΕΕ, ποσού ίσου με δύο (2) ετήσια μισθώματα της αρχικής σύμβασης μίσθωσης, η οποία επιστρέφεται στον μισθωτή με τη λήξη της μίσθωσης και εφόσον εκπληρωθούν οι όροι αυτής,
- είτε να καταβάλει, ως εγγύηση, δύο ετήσια μισθώματα της αρχικής σύμβασης μίσθωσης, τα οποία επιστρέφονται στον μισθωτή με τη λήξη της μίσθωσης και εφόσον εκπληρωθούν οι όροι αυτής.

Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης με την οποία χορηγείται η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υδατοκαλλιέργειας, ανακαλείται αυτοδίκαια αν δεν προσκομισθεί εγγυητική επιστολή ή δεν καταβληθεί εγγύηση.

Συμπερασματικά, παρατηρούμε πως το δημόσιο πλέον έχει κάποιες δυνατότητες παραπάνω στο να εκμεταλλευτεί μία υδάτινη έκταση πάντα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, βάζοντας προτεραιότητες και έχοντας διαφάνεια στις διαδικασίες του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

I. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Με το νέο θεσμικό πλαίσιο δίνεται μεγάλη προσοχή στο θέμα της ποιότητας του κανονιστικού πλαισίου, διορθώνονται αρκετές ελλείψεις στη λειτουργία του συστήματος που υπάρχουν από την έναρξη λειτουργίας του τομέα μέχρι σήμερα. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη πολλά που πρέπει να γίνουν για τη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος.

Με το νέο νόμο που ψηφίστηκε στην Βουλή των Ελλήνων, η πολιτεία αντιμετώπισε το όλο ζήτημα με σοβαρότητα και υπευθυνότητα και αυτό που υπολείπεται είναι να εφαρμοστούν οι διατάξεις του νόμου οι οποίες αναμένεται να λειτουργήσουν καταλυτικά και ευεργετικά έτσι ώστε να δώσουν περαιτέρω ώθηση στις υδατοκαλλιέργειες στην χώρα μας.

Το ότι σήμερα κατέχουμε την πρώτη θέση ως χώρα σε πανευρωπαϊκό επίπεδο στα προϊόντα υδατοκαλλιεργείων μπορεί να είναι ικανοποιητικό, ταυτόχρονα όμως μας γεμίζει περισσότερες ευθύνες όχι απλά για να τη διατηρήσουμε αλλά και να την επαυξήσουμε, αξιοποιώντας τα συγκριτικά μας πλεονεκτήματα λόγω μορφολογίας ακτών, υδάτων και κλιματικών συνθηκών για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργείων, που σήμερα καλύπτουν παγκοσμίως πάνω από το 50% των αναγκών της κατανάλωσης σε ψάρια και οστρακοειδή.

Η πρόκληση για την Ελλάδα προκειμένου να προχωρήσει μπροστά έγκειται στο να διασφαλίσει ότι το βελτιωμένο κανονιστικό περιβάλλον δεν θεωρείται ως κάτι μεμονωμένο αλλά συνδέεται με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την ενίσχυση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α. 2014).

Κυρίως, σήμερα, η μεταρρύθμιση προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες πολιτικής για την ενίσχυση της ανάκαμψης από την υφιστάμενη κρίση, ειδικά όταν οι εναλλακτικές πολιτικής περιορίζονται από τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις. Η Ελλάδα πρέπει να συνεχίσει να βελτιώνει το κανονιστικό πλαίσιο για τις επιχειρήσεις με στόχο την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση της παραγωγικότητας.

Παρά τις πολλές βελτιώσεις και τις συνεχιζόμενες προσπάθειες ανακούφισης των ελληνικών και των διεθνών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εδώ από τα κανονιστικά βάρη, εξακολουθούν να μαστίζονται από πολλαπλά στρώματα διοικητικών απαιτήσεων και από

έναν περίπλοκο ιστό κανονιστικών και διοικητικών περιορισμών σε διαφορετικούς τομείς επιχειρηματικής και επαγγελματικής δραστηριότητας.

Στο σημείο αυτό να επισημάνουμε πως, μέχρι σήμερα δεν υπήρχε ενιαίο κείμενο νόμου που να ρυθμίζει τα θέματα που αφορούν τις διαδικασίες αδειοδότησης των μονάδων υδατοκαλλιέργειας. Το προηγούμενο θεσμικό πλαίσιο στηριζόταν σε νομοθετήματα (νόμους, ΚΥΑ, ΥΑ κλπ) και εγκύκλιους, τα οποία ήταν αποσπασματικά, και συχνά δημιουργούσαν ασάφειες ή και συγκρούσεις αρμοδιοτήτων μεταξύ των εμπλεκομένων Υπηρεσιών, που έφταναν για την έκδοση μιας άδειας, περίπου τις 15 διαφορετικές υπηρεσίες.

Με τον νέο νόμο, καθορίζεται το θεσμικό πλαίσιο που θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα των υδατοκαλλιεργειών για την επίτευξη θετικού ισοζυγίου αλιευτικών προϊόντων και θα εξασφαλίσει την μακροπρόθεσμη κερδοφόρο βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, στο πλαίσιο της αειφόρου λειτουργίας τους, συμβάλλοντας στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας της εθνικής μας ακτογραμμής.

Επιπλέον, καθορίζονται οι κανόνες προκειμένου να απλουστευθούν οι διαδικασίες, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της υπεύθυνης διαχείρισης της παράκτιας ζώνης, του ειδικού χωροταξικού πλαισίου και την εφαρμοζόμενη πολιτική, για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, την ενθάρρυνση νέων επενδύσεων στα πλαίσια της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής της ΕΕ.

Το περιβάλλον και η σχέση της δραστηριότητας με άλλες χρήσεις γης της παράκτιας ζώνης έχουν κεντρική θέση στον νέο νόμο. Η δημιουργία και η ενθάρρυνση της ανάπτυξης της δραστηριότητας θα πραγματοποιείται με την τεκμηρίωση ότι, η παράκτια ζώνη αξιοποιείται πληρέστερα με την εγκατάσταση διαφόρων μορφών υδατοκαλλιέργειας, συγκριτικά με άλλες χρήσεις, για την αρμονική συνύπαρξή της με τις λοιπές οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες.

Η προώθηση μιας βιώσιμης, οικονομικά και θεσμικά, πολιτικής πρότασης για την εξυγίανση και τον εκσυγχρονισμό του τομέα των υδατοκαλλιεργειών, ιδίως δε του συστήματος αδειοδότησης των μονάδων του, θεωρείται άμεσα επιβεβλημένη προτεραιότητα που θα βοηθήσει κατά το λόγο της συμμετοχής της στην επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας.

Συμπερασματικά, η Ελλάδα, και ειδικότερα ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών έχει την ευκαιρία, στο πλαίσιο του υφιστάμενου οικονομικού κλίματος, να αξιοποιήσει το νέο νομοθετικό πλαίσιο ως μοχλό για την εφαρμογή αποτελεσματικών κανονισμών υψηλής

ποιότητας που θα συμβάλλουν στη δημιουργία ενός αποδοτικότερου λειτουργικά κλάδου υδατοκαλλιεργειών και ενός κατάλληλου περιβάλλοντος επενδύσεων για την ανταγωνιστικότητα και την βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη του κλάδου της αλιείας.

II. ΕΠΙΛΟΓΟΣ-ΣΥΝΟΨΗ ΝΟΜΟΥ

Ο νόμος που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 182 Α'/29-8-2014 ο Ν. 4282/2014 «Ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών και άλλες διατάξεις», είναι αυτός ο οποίος καθορίζει το θεσμικό πλαίσιο ανάπτυξης του τομέα των υδατοκαλλιεργειών ως προς την παραχώρηση χρήσης θαλασσίων και λιμναίων υδάτινων εκτάσεων για εγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας, εντατικής ή ημιεντατικής μορφής, στο πλαίσιο της αειφόρου λειτουργίας τους, καθώς και τη διαδικασία χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των μονάδων αυτών.

Ειδικότερα, με το άρθρο 2 καθιερώνεται το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΕΠΑΥ), το οποίο περιλαμβάνει τους εθνικούς στόχους ανάπτυξης στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής της Ε.Ε., σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του εθνικού χωροταξικού σχεδιασμού.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 συνίσταται Εθνικό Συμβούλιο Υδατοκαλλιεργειών (ΕΣΥΔ), με αρμοδιότητες γνωμοδότησης στον Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για θέματα πολιτικής του τομέα υδατοκαλλιεργειών.

Στο κεφάλαιο Β (άρθρα 4 ως 19) περιλαμβάνεται το θεσμικό πλαίσιο παραχώρησης των υδάτινων και χερσαίων εκτάσεων και θέματα συναφή με τη μίσθωση, τη διαχείριση των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ), την επέκταση και μετεγκατάσταση πλωτών μονάδων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι με το άρθρο 10 τίθεται ως περιορισμός η μίσθωση θαλάσσιων και λιμναίων υδάτινων εκτάσεων να επιτρέπεται μόνο σε φυσικά πρόσωπα που είναι Έλληνες πολίτες ή πολίτες κράτους – μέλους της Ε.Ε. και σε νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί κατά το εθνικό δίκαιο ή το δίκαιο κράτους μέλους της Ε.Ε. και έχουν την καταστατική τους έδρα στο εσωτερικό της Ε.Ε., η δε δραστηριότητά τους παρουσιάζει ουσιαστικό και συνεχή δεσμό με τις οικονομίες των εν λόγω κρατών.

Στο κεφάλαιο Γ (άρθρα 20 ως 24) ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαδικασία αδειοδότησης ίδρυσης και λειτουργίας μονάδων, τις απαραίτητες εγκρίσεις, μελέτες κ.λπ. ενώ στο κεφάλαιο Δ καθορίζονται διοικητικές κυρώσεις (άρθρο 25) σε όσους καταλαμβάνουν αυθαίρετα τις ανωτέρω υδάτινες εκτάσεις με μόνιμες ή προσωρινές εγκαταστάσεις υδατοκαλλιεργειών, δεν επιτρέπουν την είσοδο εκπροσώπων των αρμόδιων ελεγκτικών

αρχών, παραβιάζουν τις απαγορευτικές διατάξεις περί αλιείας του άρθρου 16 ή τους επιμέρους όρους και προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας των μονάδων.

Το κεφάλαιο Δ περιλαμβάνει επίσης εξουσιοδοτικές, μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις (άρθρα 26, 27, 28). Σημειώνεται ότι οι άδειες ίδρυσης και λειτουργίας μονάδων υδατοκαλλιέργειας, καθώς και οι διοικητικές πράξεις/άδειες των επιμέρους όρων της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, οι οποίες έχουν ήδη εκδοθεί, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τη λήξη τους, ενώ κατά τη διάρκεια της ισχύος τους εφαρμόζονται οι διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο έκδοσής τους.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Είδη και ποσότητες παραγωγής στην Ευρωπαϊκή Υδατοκαλλιέργεια.....	8
Πίνακας 2: Παραγωγή Ατλαντικού σολομού (τόνοι) 2004-2013	8
Πίνακας 3: Παραγωγή Πέστροφας (τόνοι), 2004-2013	9
Πίνακας 4: Παραγωγή Οξύρυγχου & Χελιού (τόνοι), 2004-2013	9
Πίνακας 5: Παγκόσμια τάση στην παραγωγή της Υδατοκαλλιέργειας.....	10
Πίνακας 6: Παραγωγή Υδατοκαλλιεργειών	11
Πίνακας 7: Δομή και Όγκος Υδατοκαλλιεργειών	12
Πίνακας 8: Οι δαπάνες για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ το 2012, ανά κράτος μέλος και % μεταβολή 2012/2011	14
Πίνακας 9: Ανάπτυξη Υδατοκαλλιεργειών στην Ευρώπη (τόνοι) 2004-2013	17
Πίνακας 10: Μεσογειακή Υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ 2008-2013	18
Πίνακας 11: Ελληνική Παραγωγή (τόνοι) 2004-2013.....	19
Πίνακας 12: Δυνατά και αδύνατα σημεία της δραστηριότητας υδατοκαλλιεργειών.	22

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΕΛΕΤΕΣ

- FEAP (Ετήσια έκθεση 2014)
- Έκθεση Γενικού Διευθυντή Συνδέσμου Ελληνικών Θαλασσοκαλλιέργειών (FGM), κου. Πελεκανάκη Ιωάννη, Δεκέμβριος 2013
- Μελέτη Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, 2013
- Μελέτη Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), 2014
- Μελέτη Συνδέσμου Ελληνικών Θαλασσοκαλλιέργειών, 2013
- Μελέτη McKinsey, 2012
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- FAO
- Γκάνιας Κ. (2012) Συστήματα Παραγωγής & Τάσεις στην Παγκόσμια & την Ελληνική Υδατοκαλλιέργεια

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

- Αιτιολογική έκθεση σχεδίου νόμου προς την Βουλή των Ελλήνων
- Έκθεση Διεύθυνσης επιστημονικών μελετών της Βουλής των Ελλήνων
- Έκθεση Διαρκούς επιτροπής της Βουλής των Ελλήνων (Παραγωγής και Εμπορίου)
- Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών της ρύθμισης, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, τμήμα Νομοπαρασκευαστικό

- ΕΠΑΛ 2007-2013
- ΕΛΣΤΑΤ
- Αποτελεσματικότητα της στήριξης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας στην υδατοκαλλιέργεια, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ <http://eca.europa.eu>

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΠΙΝΑΚΕΣ

- Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλιεργειών
- FEAP Production Report by Species, 2004-2013).
- Υπουργείο Εξωτερικών, Γενική Γραμματεία Διεθνών και Οικονομικών Σχέσεων και Αναπτυξιακής Συνεργασίας

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- Ελληνικό Κοινοβούλιο (http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=6fb2ffd7-8c64-4829-8544-e6a6094e7d8e)
- FEAP (<http://www.feap.info/Default.asp?SHORTCUT=582#movie>)
- Μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής: http://ec.europa.eu/fisheries/reform/index_el.htm
- Μέτρηση και μείωση των διοικητικών βαρών σε 13 κλάδους στην Ελλάδα Ο.Ο.Σ.Α.: www.oecd.org/regreform/regulatory-policy/.